

MAANDBLAD
08-2023

7^e JAARGANG • NR. 66

groot deFryskeMarren

meer dan nieuws



GROOTDEFRYSKEMARREN.NL



IN DEZE UITGAVE

Tusken de Marren
informatie van gemeente
De Fryske Marren



ONGEWISSE TIJDEN VOOR HAVENMEESTER/BRUGWACHTER WILLEM HIEMSTRA

“Je kunt het nooit iedereen naar de zin maken”

EN VERDER IN
DIT NUMMER:

JAN WAGENAAR STOPT
MET YOK YOK MODE

FACE TO FACE MET
JUSTA BOUWMEESTER

FOTO: JOHAN BROUWER



Makelaardij | Bedrijfsmakelaars | Vastgoedbeheer

Uw huis verkopen?

Uw grootste bezit in vertrouwde handen

* Bekijk de actievoorwaarden op de website
makelaardijhoekstra.nl/huisverkopen

Gratis
energielabel t.w.v.

€ 325,-*



Alles voor in huis, tuin, keuken en badkamer vind je bij Woonboulevard Sneek



Woonboulevard Sneek - www.woonboulevardsneek.nl - Afrit 20 de Hemmen
Smidsstraat 10-12-14 - 36.000 m² woonwinkelplezier - Gratis parkeren

Inhoud

groot  de Fryske Marren // nummer 08 • 2023

EDITORIAL

Nieuwsgierig

Meteen maar een bekentenis. Ik ben het en met mij vele anderen: nieuwsgierig. Zo, het hoge woord is er uit. Nieuwsgierig klinkt niet erg positief. Dat komt vooral door dat laatste stukje 'gierig', daar krijg je een rare smaak van in je mond. "Wat ben jij nieuwsgierig", klinkt het al gauw als je belangstelling hebt die iemand blijkbaar niet verwacht. Mijn moeder zei altijd dat ik het woordje 'waarom' heb uitgevonden. Vaak een bepaalde periode door kinderen gebezigd, is het voor mij één van de belangrijkste van de vijf 'W's.

En nu ik pas geleden op Wikipedia heb gelezen dat het helemaal niet erg is dat je nieuwsgierig bent, durf ik daar best voor uit te komen. Op de online encyclopedie staat namelijk: "nieuwsgierigheid is een natuurlijk onderzoekend gedrag dat voorkomt bij de mens en vele andere diersoorten, en is het emotionele aspect van levende wezens dat leidt tot verkenning, onderzoek, en leren." Zo, dat klinkt toch best logisch.

Ik heb al eens eerder mijn reserves uitgesproken voor de tablet als vervanger van de krant en het tijdschrift. Welnu, voor een nieuwsgierig iemand als ik is het tegelijkertijd ook een uitkomst. Ik zoek alles op. Filmpje kijken? Ik kijk meteen wie er in meespelen en als een serie me te lang duurt, zoek ik zelfs op hoe hij eindigt. Moeilijke woorden? Ik raadpleeg internet. Als het gaat om mijn gelijk halen, is mijn tablet vaak mijn beste vriend.

Alles bij elkaar opgeteld brengen we veel tijd met elkaar door. Nee, niet tijdens het eten of op een verjaardag, maar als het zo uitkomt. Vind ik tenminste. Mevrouw denkt daar anders over en heeft hem na mijn zoveelste evok (etaleren van overbodige kennis), al eens verstopt in de koelkast. Heb vaak gezegd dat de koelkast naar me roept en deze keer was dat werkelijk zo. Ze had zonder mijn trouwe vriend Siri gerekend...

Veel leesplezier!



Richard de Jonge,
redacteur



6



18



24



34

LEKKER LEZEN

6. ONGEWISSE TIJDEN
VOOR HAVENMEESTER/
BRUGWACHTER WILLEM
HIEMSTRA

18. FACE TO FACE MET
JUSTA BOUWMEESTER

MAATSCHAPPIJ & SAMENLEVING
11. NIEUWS VAN
GEMEENTE DE FRYSKE MARREN

ACTUEEL

21. VROUWEN VAN NU
GAASTERLAND
STOPT NA 105 JAAR

SPORT

24. NIEUWE IFKS-VOORZITTER
JAAP JELLE FEENSTRA

CULTUUR & UITGAAN

32. MUSEUMTOUR
DOOR ZUIDWEST FRIESLAND

34. KOM NAAR HET UITFESTIVAL
OP ZATERDAG 9 SEPTEMBER

36. UITAGENDA
VAN 19 AUGUSTUS T/M
9 SEPTEMBER

KIJK VOOR HET LAATSTE NIEUWS OP:

WWW.GROOTDEFRYSKEMARREN.NL

VOLG OOK OP SOCIAL MEDIA





Twaalfde 11-stedentocht vanuit Bantega

BANTEGA - Op 9 september organiseert IJclub ‘De Polder’ voor de twaalfde keer de skeeler elfstedentocht. De route is 225 km lang en heeft onderweg zeven stops waarbij door de organisatie eten/drinken wordt aangeboden. Aardig is dat deelnemers tijdens het skeeleren geen eigen (rug) tassen mee hoeven te torsen. Deze worden vervoerd door de organisatie en zijn tijdens de zeven stops beschikbaar. Handig als je je eigen eten en drinken hebt meegenomen of over de voortgang van de tocht even wilt bellen met het thuisfront. Ook is er tijdens de stop mogelijkheid om van het mobiele toilet gebruik te maken.

De start is om 06.00 uur vanaf SCC de Pomp, Middenweg 125, 8538 RB te Bantega. Hier kunnen deelnemers zich voorafgaand aanmelden. Dit kan vanaf 5.00 uur. Op de dag zelf kan trouwens niet worden ingeschreven, dat moet uiterlijk voor 4 september. Natuurlijk is er voor alle deelnemers een leuk aandenken. Voor degene die de tocht voor de vijfde of tienden keer doet, is er een speciale herinnering. Globaal verloopt de tocht als volgt:

- 8.00 uur: Stop 1 in Stavoren
- 9.45 uur: Stop 2 in Bolsward
- 11.30 uur: Stop 3 in Franeker
- 13.15 uur: Stop 4 in Bartlehiem
- 15.15 uur: Stop 5 in Dokkum bij Tegeltjesbrug
- 16.45 uur: Stop 6 in Scharnegoutum
- 18.15 uur: Rijdende stop bij Spannenbrug
- 19.00 uur: Finish in Bantega

Allegorische optocht Sint Nicolaasga: Goedgevuld programma en prachtige praalwagens

SINT NICOLAASGA - Sinds 1950 is de Allegorische Optocht in Sint Nicolaasga vaste prik op de eerste donderdag in september en ook dit jaar staat wordt er een feestelijke optocht verwacht. Met een goedgevuld programma en prachtige praalwagens, belooft het weer een spetterende dag te worden.

De Allegorische Optocht is een belangrijk evenement voor de gemeente De Fryske Marren. Om de woorden van de oud-burgemeester van de voormalige gemeente Skarsterlân, dhr. G.J. Kuiper, te citeren: “Ik heb bewondering voor al die mensen die elke keer weer een grote hoeveelheid energie steken in het creëren van compleet nieuwe praalwagens. Maandenlang wordt er gewerkt aan de professionele creaties. Als gemeente zijn we dan ook bijzonder trots op dit evenement. Niet alleen vanwege de vele bezoekers die elk jaar voor de Allegorische Optocht naar Sint Nicolaasga komen. Vooral omdat het zo duidelijk door de inwoners van Sint Nicolaasga gedragen en uitgevoerd wordt.” (VVV Sint Nicolaasga, 2019)



Foto Gewoon Dvaan - Douwe Bijlma

Op donderdag 7 september start de eerste optocht om 10:00 uur, een entreekaartje kost € 7,-. Kinderen tot en met vijftien jaar hebben gratis intree, dit geldt ook voor de avondoptocht die om 20:30 uur begint. Tijdens het avondprogramma is een kaartje voor 16 jaar en ouder € 10,-. Zie ook: www.allegorischeoptocht.nl

Jouster postduivenvereniging De Zwarte Doffer viert eeuwfeest

JOURE - Voor postduivenvereniging De Zwarte Doffer is 2023 een jubileumjaar. De club is opgericht op 23 augustus 1923 door onder andere Andries Zeldenthuis, bijnaam de beer, en bestaat dus 100 jaar.

In de vroegere Bearkesteeg, nu de Roggemolenstraat, waar de beer woonde, werden de eerste duiven ingekorfd en dan op de tram naar Heerenveen gezet. Van daaruit gingen de vogels met de trein naar de lossingsplaatsen. Tegenwoordig worden de duiven in het eigen lokaal aan de Ambachtswei ingekorfd en worden ze met moderne vrachtauto's opgehaald en naar de juiste bestemming gebracht.

De duiven kregen vroeger een gummyring om de poot. Bij thuiskomst werd deze in een daarvoor bestemde klok gedaan. Op die manier kon men de juiste tijd van aankomst aflezen. Tegenwoordig hebben de duiven hebben een chipring om en bij thuiskomst wordt die automatisch geregistreerd. “De afstanden die de duiven vliegen variëren van 100 tot wel 1.300 kilometer. En dan blijft het natuurlijk altijd weer fascinerend hoe deze beestjes hun plekje thuis weer weten te vinden”, vertelt Remco Bos van de vereniging.

PV De Zwarte Doffer bestaat momenteel uit dertig leden van wie een dikke twintig de sport actief beoefenen. Aantallen waarmee de toekomst niet echt zeker is. “De duivensport is helaas een aflopende zaak. Het is moeilijk om de jeugd erbij te betrekken. Vooral ook omdat het best een dure sport is.”

Op de officiële oprichtingsdatum 23 augustus zal het eeuwfeest worden gevierd. Vanaf 20.00 uur zijn leden, oud-leden en ieder die de duivensport een warm hard toedraagt welkom om het 100-jarig bestaan mee te vieren. Het feest wordt gehouden in het clubgebouw, Ambachtswei 10 in Joure.



Open monumentendag in Scharsterbrug: Bezoek de honderd jaar oude Amerikaanse Boerderij

SCHARSTERBRUG – Als je wel eens over de Scharren rijdt, herken je ‘m waarschijnlijk gelijk: de opvallend-uitziende boerderij op nummer 38. Met zijn karakteristieke uitstraling en bijzondere vorm is hij een vreemde eend in de bijt tussen alle Friese schuren. Voor wie altijd al eens benieuwd was naar de binnenkant van de locatie is er nu goed nieuws, want eigenaar Sido van der Werf heet je op zaterdag 9 september van harte welkom om het ‘levend erfgoed’ eens goed te bekijken.

De boerderij is totaal afwijkend van de kop-hals-romp-, de romp- en de stelpboerderij. Deze heeft een Hollandse stal en het hooi wordt boven de koeien opgeslagen. De oude Amerikaanse boerderij, die in 1923 gebouwd is, is momenteel onderdeel van een melkveebedrijf met een moderne ligboxstal. Op de Open Monumentendag zorgt de Boerderijstichting Fryslân voor een tentoonstelling over de boerderij met bouwtekeningen, historische foto's en oud stalinrichting-materiaal. Om je helemaal te kunnen voorzien van een kijkje in de keuken, worden er tussen 11:00 en 17:00 uur rondleidingen en uitleg gegeven.

De oude Amerikaanse boerderij is een goed voorbeeld van wat er nog meer allemaal te doen is in Scharsterbrug. Met nog vele monumenten die opgesteld worden voor publiek, is er veel te zien tijdens de Open Monumentendag in de omgeving. Zo kan je de achtkante



grondzeiler De Grevensmolen of Deelsmolen, die gebouwd is in 1859, komen bezoeken in Vegelinsoord. Ook in Lemmer is er genoeg te doen op het gebied van geschiedenis, bezoek het enige nog functionerende stroomgemaal ter wereld of kom meer te weten over de ‘Bajonet-sluis’ uit de jaren tachtig.

Aanmelden?
Scan de QR-code



Iedereen kan meedoen



ELAHUIZEN – Waar wedstrijdleader Wiebe Haytema iedereen welkom heette bij ‘de rûtebesprekking’ voor het SKS skûtsjesilen in Elahuizen gaf Renske Rietbergen uitleg over Sailwise, waar de SKS te gast was.

Of het nu gaat om mensen met een lichamelijke of zintuiglijke handicap, een verstandelijke beperking of niet-aangeboren hersenletsel, bij Sailwise kan iedereen meedoen. De schippers hebben, op initiatief van Jouster schipper Rinus de Jong, spontaan hun startgeld aan de stichting gedoneerd. (foto SKS)

Uniek dineren of borrelen in een oude Doopsgezinde kerk!



KOM GENIETEN
OP ONS TERRAS!
LUNCH OF DINER?
JULLIE ZIJN VAN
HARTE WELKOM!
Reserveer via info@ponkje.nl!

www.ponkje.nl

Fermaningsteech 1 - 8551 SP Woudsend - **T** 0514 - 59 12 50

Eelke's vinger op de zere plek

AZC diskusje

It AZC fan Balk is in ivich duorjend agindapunt foar de gemeenteried fan de Fryske Marren. Sa ivich, dat de ried net iens mear wit hoe't se it ha moatte en wat se der fan sizze moatte. Alles is ommers al in kear sein.

It dilemma is foar de safolste kear dat it net permaninte AZC ferdwine sil en dat dan elke kear de oangroei fan asynsikers yn Nederlân sa grut is dat it COA freget om it iepen te hâlden. It kolleezje fan de Fryske Marren hat dêr begryp foar. Logysk yn harren posysje.

Dus stie op dy lêste riedsgearkomste wer op de agenda dat it AZC yn oktober net ticht moat, lykas ôfpraakt, mar iepen bliuwt. Dat foarstel waard lykwols net behannele. Omt de FNP sei dat se net goed taret binne oer wat it bêste is. De FNP sei dat se earst goed prate wolle mei de ynwenners fan Balk en Wyckel om te hearen wat dy der fan fine. De ried gie mei de FNP mei.

Dat is foar it oare ûnsin, want dat wit se wol. De lju dy't dêr tichtby wenje wolle dat it fuort giet, mar de mienskip fan hiel Balk fynt it wol goed dat it stean bliuwt. Dat is no sa faak útsocht en dat feroaret ek net mear.

Dochs hearde ik no ek dat in hiel soad lju yn Balk net goed fine dat it AZC iepen bliuwt omt se fine dat it kolleezje en de ried har oan de ôfspraken hâlde moatte. De foarige keer soe it ek ticht wie de ôfspraak, mar dêr daveren se oer hinne. Begryplik, mar net krekt. Dy ôfspraak is der no wer, oktober giet it ticht. En op'e nij wol it kolleezje it iepen hâlde. It COA kin geweldich presse fansels en ek fan oare Fryske oerheden hearre se neat oars dat soks goed wêze soe.

Dan komt it net by harren, soe ik hast sizze. Mar we moat earlik wêze: de Fryske Marren sizze dat se mei Hearrenfean in grut permanent AZC meitsje wolle, earne tusken de beide gemeenten yn. En dat sa lang as dat der net is, Balk iepen bliuwe moat. Mar ja, de ôfspraak slúte is yndertiid wol makke. It dilemma is yn septimber noch like grut.

Eelke Lok. Als journalist van Omrop Fryslân draait hij al veertig jaar mee en is hij met name bekend van zijn verslagen van het skûtsjesilen, maar je zou hem tekort doen door hem het stempel sportjournalist te geven, want Lok is allround. Door zijn originele non-nonsense kijk op de wereld weet hij ogenschijnlijk ingewikkelde zaken vaak te relativieren en tot de essentie te herleiden. En dat is ook wat u in de columns van Eelke kunt verwachten.



De vinger op de zere plek...

NU TE ZIEN IN DE BIOS!

Het complete filmprogramma zie je op: www.biosheerenveen.nl

Reserveer & bestel je tickets online!

DE BIOS

Burg. Kuperusplein 52
HEERENVEEN
Telefoon: 0513 654 051
WWW.BIOSHEERENVEEN.NL



ONGEWISSE TIJDEN VOOR HAVENMEESTER/
BRUGWACHTER WILLEM HIEMSTRA

“Je kunt het nooit iedereen naar de zin maken”

Willem Hiemstra is een bekende verschijning in het dorp, hij bracht er reuring. Aan het einde van de vorige eeuw met zijn winkel in tweedehands watersportartikelen en later met zijn cafetaria met feestzaal, waar menigeen warme herinneringen aan bewaart. Sinds 2006 is hij pachter van het plaatselijke water, oftewel de Luts en de passantenhaven. In die hoedanigheid bedient hij de twee bruggen in het dorp en is hij gastheer voor de passanten in de Luts en in Passantenhaven Balk, samen met zijn vrouw Anneke en een paar vrijwilligers.

Toch is het niet helemaal, of sterker uitgedrukt, bepaald geen feest bij Willem Hiemstra. Donkere wolken pakken zich samen want de gemeente is van plan om bij de haven een hotelcomplex te realiseren met 25 kamers, 20 appartementen, een vergaderzaal en een restaurant. “Natuurlijk, vrij uitzicht kun je niet kopen en niet afdwingen maar

dit is wel heel extreem. Ik denk dat zo'n puist van zestien meter hoog ook een devaluatie betekent voor de buurt met zijn prachtige herenhuizen. De gemeente zegt dat de haven blijft bestaan en dat geloof ik ook wel. Maar ik denk dat passanten weg blijven, dat kost geld en misschien wel mijn toekomst, want ophouden kan ik nog niet”, zegt de 62-jarige Balkster.

INTERNATIONALE ARTIESTEN

Terug naar de winkel. Door internet in het algemeen en door Marktplaats in het bijzonder, werd de concurrentie zo groot dat het echtpaar besloot de winkel te sluiten. Deze tegenwind betekende echter niet dat Willem en zijn vrouw Anneke bij de pakken neer gingen zitten. Ze verzetten de bakens en namen het cafetaria naast de winkel over. “Dat hebben we vijftien jaar gedaan. Wat vroeger de winkel was, was later een zaal voor verjaardagen en partijen. Daar hebben we veel leuks gedaan. Mooie tijden. Optredens van onder andere Schotse en Ierse bands. Die sliepen dan ook bij ons. En artiesten als Chris Jagger, de broer van Mick”, zegt hij met een twinkeling. “Darters ook natuurlijk. De hele wereldtop kwam bij ons darten. Heel veel Engelsen en Schotten. Dat was een leuke tijd. Een bruisend leven. Heel anders dan nu. Vijf jaar geleden zei Anneke: ‘ik red het niet meer om tachtig, negentig uur in de week te werken’. Achteraf bleek dat ze borstkanker had. Gelukkig is dat weer goed gekomen. Toen hebben we het cafetaria van de hand gedaan en sindsdien draaien we de bruggen en pachten we de passantenhaven, met veel plezier.”



“De hele wereldtop kwam bij ons darten. Heel veel Engelsen en Schotten. Dat was een leuke tijd. Een bruisend leven.”



ZEVEN DAGEN IN DE WEEK

Het seizoen begint op 1 april voor de passantenhaven en 1 mei voor de bruggen. De passantenhaven is open tot 1 november en de bruggen draaien tot 1 oktober. “Vijf maanden per jaar moeten we er linksom of rechtsom voor zorgen dat de bruggen draaien.” Van negen tot kwart over vier doet hij dat zelf, voor het stuk van kwart over vijf tot zeven uur zijn er vrijwilligers. Zeven dagen in de week. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat hij er soms ook overdag een vrijwilliger bij heeft, want alle dagen van de week aan de bak is wat veel, zeker als je de zestig gepasseerd bent. Maar het betekent wel dat zomers op vakantie er niet in zit voor Willem en Anneke. “Dat is meestal vroeg in het voorjaar of na 1 november.”

UURTJES STELEN

Een watersportwinkel, brugwachter, havenmeester, dan moet je wel haast iets met de watersport hebben. “Anneke en ik hadden een zeeschouw. Daar zijn we vaak mee weg geweest. Ook wedstrijden mee gezeild trouwens. Maar een zeeschouw vergt best veel onderhoud, dat werd me op een gegeven moment te veel omdat we ook die watersportwinkel nog hadden. Toen hebben we een motorkruiser gekocht daar heb je minder onderhoud aan. Een illusie”, lacht hij. Er zaterdag mee weg, zijn uurtjes die hij moet ‘stelen’ en beperkt zich tot de avonden en af en toe een weekend als een vrijwilliger zijn taken overneemt. “Dan gaan we naar Sloten, dan ben je vijf kilometer verderop, maar heb je een heel ander gevoel. Vaak nemen we de auto mee en zijn we hier zo weer terug. We hebben twee toiletgebouwen en die moeten wel schoon gehouden worden. De boot ligt hier in de haven. Dan ga ik aan boord, vaar geen meter, maar heb ik toch het idee dat ik vrij ben.” Naast de motorkruiser heeft het echtpaar Hiemstra trouwens ook een sloep. “Die pak je ‘s avonds als het mooi weer is ook snel even voor een tochtje over het meer of door de Luts.”

GEVAARLIJK

“De meeste mensen die hier komen, zijn met hun hobby bezig. Blij mensen over het algemeen. We bieden schoon sanitair en dan komen ze graag hiernaartoe. En als de mensen plezier hebben, hebben wij dat ook. Maar je kunt het nooit iedereen naar de zin maken. In theorie mag je in

Welcome To My World

Mexican Joe
Jim Reeves
Hendrik Waringa
Maurits van Nijen
Gospelkoor Peartree Singers
50's en 60's Evergreens
met Will Vandersloot

Gratis entree

Zalencentrum 't Haske Joure
zondag 20 augustus
15.00-18.00 uur. Deur open: 14.30 uur

Met de BIGGREEN voorkom je kalkaanslag en geniet je van gefilterd drinkwater!

De Big Green is een simpele, maar effectieve manier van kalkpreventie waarbij mineralen zoals calcium en magnesium in het water blijven. Iets wat bij een traditionele ontharder niet het geval is. Hierdoor blijft de smaak van het gefilterde water gelijk terwijl de effectiviteit gelijk is aan een ontharder. De Big Green gebruikt geen zout, stroom of chemicaliën.

ZOUTVRIJE KALKPREVENTIE PLUS+

DE SIMPELE OPLOSSING TEGEN KALKAANSLAG

BIGGREEN
ZOUTVRIJE KALKPREVENTIE +

SCAN VOOR MEER INFO

www.big-green.nl
Info 0299-321188

BIGGREEN VANAF € 765,-

20 cm diameter
46 cm

→ vervolg van pagina 7



RECHTS: Drie euro voor beide (!) bruggen levert zeker niet de jam op de boterham op.
ONDER: Zeven dagen in de week worden de twee bruggen in de zomer bediend. Vakantie zit er dan ook niet in.



De woensdagavond is heilig, dan wordt er niet gewerkt, maar muziek gemaakt bij 'De Headammers'. Willem zingt er, Anneke speelt er accordeon.

Elke Mulder
Student Rechten

'Zo fijn, dat ik mijn gewone bril af kan wisselen met een zonnebril op sterkte!'

Deze actieve jonge vrouw van 20 jaar, wil na het behalen van haar propedeuse naar de Universiteit in Groningen om Rechtsgeleerdheid te studeren. Zij werkt naast haar studie in de horeca bij het Blend in Bolsward met cliënten met een beperking. Ook wil ze tussendoor nog een maandje naar Thailand. Plannen genoeg en als je dan een fijne zonnebril op sterkte hebt is dat super praktisch.

De OptiSjen

Oosterdijk 1 . 8601 BP Sneek . 0515 744 026 . www.optisjen.nl . email@optisjen.nl

Fotografie: Johan Brouwer

geen enkele haven zwemmen, ook bij ons niet. Want als ik dat toelaat heb ik hier binnen de kortste keren zestig kinderen uit het dorp. Plezier maken en geluid produceren gaan nu eenmaal samen. Dan zijn er passanten die vertrekken. Het is ook gevaarlijk. Veel huurders zijn al blij zijn dat ze hun boot aan de wal krijgen. Die letten niet op zo'n klein kopje dat boven water uitsteekt."

ONWETENDHEID

Zeg je Balk dan zeg je de Luts, het vijf kilometer lange riviertje stroomt vanaf het Slotermee door Balk naar De Holken. Op de meeste plekken is de Luts zo smal dat elkaar passeren een uitdaging is. Helemaal voor onervaren huurders die zaterdag massaal de rivier 'bevolken'. "In de Luts mag je maar 5 km/u. Over het algemeen wordt er te snel gegaan, vaak onwetendheid. Zonde want daarmee worden oevers afgekalfd. Ik heb het idee dat er door de verschillende verhuurders hier in de omgeving maar weinig uitleg wordt gegeven. Geef maar mee en red je er maar mee. Huurders zouden er op attent worden gemaakt van 'kijk eens achterom en kijk wat er gebeurt'. Ik krijg mensen hier in de haven, die hebben een schip van bijna vijftien meter mee en hebben totaal geen uitleg gehad. Dat kan toch niet. Er was een echtpaar dat hier veertien dagen in de Luts aan de wal heeft gelegen met de neus van het schip naar Balk. Toen de vakantie om was, hebben een voor- en een achterbuurman het schip gedraaid en zijn ze terug gevaren naar de verhuurder."

“De bouw van een hotel is een devaluatie voor de buurt met zijn prachtige herenhuizen”

HALF GELD

De inkomsten bestaan uit het innen van liggeden van veertig passantenplaatsen in de haven en evenzoveel in de Luts, samen met de bruggelden. Dat laatste moet bijna gezien worden als een service, want met drie euro voor beide bruggen levert dat zeker niet de jam op de boterham op. "Drie euro voor twee bruggen is half geld. We hebben de goedkoopste bruggen van De Fryske Marren." Naast de veertig ligplaatsen heeft de haven nog twaalf standplaatsen voor campers. Op de vraag wat hij zaterdag doet is "weinig", het nuchtere antwoord. "De zomer is over



]Nadat Anneke was genezen van borstkanker werd het cafetaria van de hand gedaan. Sindsdien draaien ze de bruggen en pachten ze de passantenhaven.

het algemeen heel intensief. Dan is wat rust best welkom. We worden ook wat ouder. Daarnaast hebben we de kinderen en de kleinkinderen waar we ons wat meer op richten. Anneke past veel op."

SIDEKICK VAN PAUL DE LEEUW

Naast Anneke, kinderen, kleinkinderen, zijn motor-kruiser en zijn sloep, heeft Willem nog wat grote liefdes. Eentje daarvan is zijn handdraaiorgel die hij in verwaarloosde toestand in een loods zag staan. "Samen met een kennis uit Heerenveen die zelf ook veel in orgels doet en ze ook bouwt, heb ik hem in een winter opgeknapt. Toen bleek het orgeltje er eentje met een verhaal te zijn. Gebouwd door Douwe de Leeuw uit Joure. Het handdraaiorgel was op een gegeven moment verkocht aan Adje, de sidekick van Paul de Leeuw." Niet geheel zonder trots laat Willem een filmpje zien waarop het handdraaiorgel te zien en vooral te horen is.

WOENSDAGAVOND IS HEILIG

"En dit doen we ook", schakelt hij door naar een opname van het Sint Nykster shantykoor 'De Headammers' waar hij op dat moment de solo doet. De connectie met dit dorp is nogal voor de hand liggend: hij heeft er twintig jaar gewoond. Het koor is een familieaangelegenheid want vrouw Anneke speelt er accordeon. En niet alleen daar maar ook bij het accordeonorkest van Sneek, samen met de twee dochters van het echtpaar. En zo hebben we niet alleen een watersportende maar ook een muzikale familie Hiemstra. "Dat is één van de grote hobby's. De woensdagavond is heilig. Dan hebben we oefenavond van het koor. En dan zijn er nog optredens. Maar die worden wat minder, dat komt door de hoge gemiddelde leeftijd. De jongste bij ons loopt tegen de 50, de oudste is 81. Ik ben geen tenor en zeker geen bas maar een bariton. Ik zing bij de tenoren, maar als het echt hoog moet, moet ik op een krukje staan", grapt hij.

ANWB WINNAAR TREKAUTO VAN HET JAAR X-TRAIL E-POWER NU BIJ ABD NISSAN



Winnaar
Trekauto
van het Jaar

2023



100% elektrisch
5 of 7 persoons
de enige geëlektrificeerde 7 persoons auto
213 PK, vermogen 0-100km/u in 7 sec
tot 1800 KG trekgewicht



kijk voor meer informatie op www.abdnissan.nl of scan de qr code

Welkom bij ABD
ABD NISSAN
www.abdnissan.nl

ABD NISSAN ZIT NU OOK IN:

LEEWARDEN HORTENSIASTRAAT 2 TEL: 058 - 2072 000

DRACHTEN
HEERENVEEN

OMLOOP 56
SKRYNMAKKER 26

TEL: 0512 - 571 671
TEL: 0513 - 633 775



Schrijf- en drukfouten voorbehouden. X-TRAIL 132-152 G/KM 5,8-6,7 L/100KM (WLTP)

Tusken de Marren

INFORMATIEBIJLAGE VAN GEMEENTE DE FRYSKE MARREN | AUGUSTUS 2023

INHOUD

- Gemeentegezicht: Erik Post, beleidsmedewerker openbare ruimte
- Gebruikt papier en karton: Wat doen we ermee?
- Het 'vaarvirus' van de familie Seinen uit Langweer
- Studietoelage: inkomen voor studenten die door ziekte niet kunnen bijverdienen



Gemeentelijke activiteiten kalender

Vergaderingen gemeenteraad

Woensdag 6 september
Petear, 19.30 uur.

Kijk voor actuele informatie op:
defryskemarren.nl/gemeenteraad



Geef je graag je mening over actuele thema's in de gemeente?

Word dan lid van het inwonerspanel van De Fryske Marren! Dit kan vanaf 16 jaar. Je ontvangt dan een paar keer per jaar een online vragenlijst. Bijvoorbeeld over de zorg, werk en inkomen, dienstverlening, afvalbeleid of onze veiligheidsbeleving.

Er zijn geen kosten aan verbonden en deelnemen is anoniem. Het panel bestaat uit ruim 1300 leden en is representatief voor de inwoners van De Fryske Marren. We zijn vooral op zoek naar nieuwe leden van 16-34 jaar, maar ook ander inwoners zijn welkom. Graag zelfs!

Kijk op defryskemarren.nl/inwonerspanel voor meer informatie. Of scan de QR-code.



Samen voor
een veilige buurt
Doe jij al mee?

Download de Burgernetapp

Ha jo de nije Burgernetapp al op jo telefoan?

Vanaf 1 september 2023 verstuurt Burgernet geen SMS/spraakberichten meer en vindt berichtgeving van Burgernetacties volledig via de app plaats. Burgernet wordt ingezet bij onder andere diefstal of inbraak, doorrijden na een aanrijding, beroving en vermiste personen. Via de Burgernetapp ontvangt u een actiebericht wanneer zo iets gebeurt in uw omgeving.

Iets gezien? Dan schakelt u via de app rechtstreeks met de politie. Via de Burgernetapp ontvangt u ook AMBER Alerts wanneer een vermist kind in levensgevaar is. U herkent een AMBER Alert aan de oranje kleur en de titel AMBER Alert.

Meer informatie en/of de app downloaden?
Ga dan naar www.burgernet.nl.



Tusken de Marren | Informatiebijlage van gemeente De Fryske Marren | augustus 2023
verschijnt maandelijks huis-aan-huis als bijlage van GrootdeFryskeMarren.

Redactie communicatie gemeente De Fryske Marren, postbus 101, 8500 AC Joure, telefoon 14 05 14
E-mail redactie@defryskemarren.nl. Tekst Letterhuis, Esther van Opzeeland | gemeente De Fryske Marren.

GEMEENTEGEZICHT

Erik Post, beleidsmedewerker openbare ruimte

Infrastructuur is voor iedereen zichtbaar

Wat hebben een brug in Terkaple, het wegdek tussen Elahuizen en Sneek en een parkeerterrein in Sloten met elkaar gemeen? Ze staan allemaal in het meerjarenonderhoudsplan van Erik Post. Erik is beleidsmedewerker openbare ruimte en richt zich vooral op de ‘harde kant’ van de infrastructuur.

Hieronder vallen onder meer wegen, bruggen, sluisen en kunstwerken. Erik komt oorspronkelijk uit Groningen en is opgeleid als landmeetkundige. Hij werkte vele jaren in het veld en verrichte metingen door het hele land. Bijvoorbeeld voor de aanleg van kabels en leidingen en de vier provinciale aquaducten. Inmiddels heeft Erik een coördinerende functie en schakelt hij tussen diverse projecten. De liefde bracht hem naar Fryslân en zodoende werkt hij nu bij De Fryske Marren.

Kostenlifanten

“Toen ik in 2020 bij de gemeente kwam werken, ben ik gelijk aan de slag gegaan met het maken van een meerjarenonderhoudsplan voor het wegen- en bruggennetwerk. Dit zijn de zogeheten ‘kostenlifanten’ van de gemeente; onderwerpen waar veel geld in gaat zitten”, vertelt Erik. “Daarbij breng ik de infrastructuur in kaart, wat de staat van onderhoud is en wanneer vervanging of reparatie nodig is.”

Hergebruik

In zo’n meerjarenplan worden verschillende scenario’s met elkaar vergeleken: moet een brug compleet worden vervangen of is restauratie mogelijk? Erik zorgt dat de informatie helder en duidelijk is, zodat de gemeenteraad erover kan beslissen. Daarbij is circulariteit ook steeds belangrijker. Hoe kun je bijvoorbeeld asfalt hergebruiken en is dat sterk genoeg? In het wegdek tussen Elahuizen en Sneek worden er daarom proefvakken gemaakt, waarbij oud asfalt in de onderste lagen is verwerkt. Erik: “Op die manier kun je zien hoe de weg zich houdt en of er na verloop van tijd verschil optreedt.”

Verscheidendheid

“Het leukste aan mijn werk vind ik de verscheidendheid. De ene keer zit ik met de wethouder om tafel, dan weer



Schoon, heel én veilig

met bewoners en vervolgens met mijn collega’s van groen of water”, aldus Erik. Hij doelt daarmee op zijn vier collega’s die ook beleidsmedewerker openbare ruimte zijn. Elk met hun eigen onderwerp: groen, water, vastgoed en afval. Een project van Erik staat immers nooit op zichzelf; het raakt altijd andere vlakken van de openbare ruimte. “Bij het aanpassen van een wegdek hebben we ook te maken met regenwater en groen langs de weg. Dat stemmen we goed op elkaar af”, licht Erik toe.

Parkeerterrein Sloten

Recent ging het Van Harinxma parkeerterrein in Sloten op de schop, een project met een

mooi eindresultaat dankzij goed overleg met verschillende partijen. Erik: “Vroeger was dit een grasveld en om dezelfde uitstraling te behouden, is er destijds gekozen voor plastic roosters, oftewel grastegels. Helaas liep dit niet erg prettig. De bewoners zagen liever een andere oplossing, maar de betrokken architect wilde het historische karakter graag behouden en vanuit

watermanagement was volledige bestrating geen goed idee. Uiteindelijk is dit opgelost door rijlopers aan te leggen met ouderwetse bestrating en in de parkeervakken liggen grastegels. Nu oogt het mooi en loopt het prettig.”

Brug Terkaple

Een ander praktijkvoorbeeld dat voor enige uitdagingen zorgde, is de brug bij Terkaple.

Gevaarlijke situatie?

Meld het gerust! Zie je iets in de openbare ruimte dat niet in de haak is? Afval, losliggende stoeptegels, een volle container of een gevaarlijke verkeerssituatie? Maak dan gebruik van de button ‘Melding doen?’ op defryskemarren.nl.

FOTO: GEWOAN DWAAN, DOUWE BILLSMA

Gebruikt papier en karton:
Wat doen we ermee?

De krant, een boodschappenlijstje of een pizzadoos: in ons dagelijks leven gebruiken wij allerlei producten van papier en karton. Een groot deel daarvan kunnen we recycleren via de papiercontainer – tot maar liefst 25 keer, als het schoon en droog blijft.

Vergeleken met de rest van de wereld is Nederland een van de koplopers op het gebied van papier- en kartonrecycling. Maar liefst 85% van de in ons land gemaakte papier- en kartonproducten bestaat uit oud papier en karton. Ook in De Fryske Marren scheiden we dit materiaal goed. Uit sorteeranalyses blijkt dat in de afgelopen jaren gemiddeld maar zo’n 4% wat in de grijze containers belandt bij het oud papier terecht had moeten komen.

“Op zich is dat natuurlijk mooi en daar zijn wij zeker blij mee”, zegt Henri Meijer, coördinator ruimtelijk beheer bij de gemeente. “Maar als je bedenkt dat bijna iedereen hier een eigen papiercontainer heeft, en je nooit lang hoeft te zoeken naar een algemene voorziening voor oud papier, is die 4% eigenlijk nog steeds te veel. Dat zou dan 0% moeten zijn.”

Afvalcoaches helpen waar nodig

Om inwoners te ondersteunen bij het scheiden van afval, zijn in De Fryske Marren namens de gemeente twee afvalcoaches actief: Lisanne Elzinga en Mieke van der Wal. Zij zijn vooral in de wijken te vinden en kijken daar wat er qua afvalsortering wel en niet goed gaat. “Als wij zien dat een container die langs de kant van de weg staat verkeerd afval bevat, bellen we bij de betreffende woning aan om daarover in gesprek te gaan”, zegt Lisanne. “Niet om kritiek te leveren, maar om advies te geven – we zijn er om te helpen. Is er niemand thuis, dan doen we een briefje door de brievenbus.”



FOTO: STUDIO SPONTAAN, RIANNA HILARIUS

Veel inwoners van onze gemeente scheiden hun afval al heel bewust, is de ervaring van Lisanne en Mieke. Toch komen ze – naast die 4% papier- en kartonafval in grijze containers – in papiercontainers nog steeds vaak afval tegen dat daar juist niet in had moeten belanden. “Vooral piepschuim en drankenkartons”, vertelt Mieke. “Piepschuim ontvangen wij graag op het milieuterrrein, zodat we het kunnen recycleren, en drankenkartons horen bij het pmd-afval (plastic verpakkingen, metalen

verpakkingen en drinkpakken). Verder moet alles wat nat en bevuild is bij het restafval. Denk aan gebruikte servetten, pizzadozen met etensresten en gebruikt keukenpapier. De vetten in dit afval verstoren de recycling.”

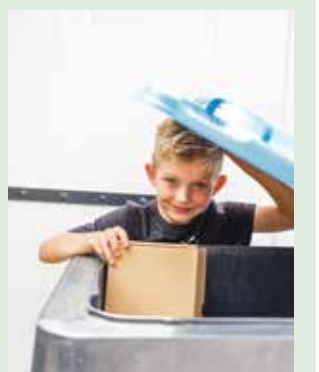
Afvalapp De Fryske Marren

Het is niet moeilijk om te weten welk (schoon en droog) papier- en kartonafval in de papiercontainer hoort. Lisanne: “In de meeste gevallen geldt: kun je het makkelijk scheuren, dan moet het bij het oud papier.” “Een uitzondering is behang”, vult Mieke aan. “Daar zit een laagje op, waardoor het niet goed te recycleren is.”

Er is nog een andere tip die Henri, Lisanne en Mieke graag willen meegeven aan inwoners: download de app ‘Afvalkalender De Fryske Marren’. Henri: “De app geeft je een duidelijk overzicht van waar in onze gemeente algemene afvalvoorzieningen te vinden zijn. En, zoals de naam al doet vermoeden, helpt het je bovendien om je containers op de juiste momenten aan de weg te zetten. Kleine moeite, groot plezier.”

Kijk voor meer informatie over het scheiden van afval op samenhalenwealleseruit.nl/scheidwijzer

Hoe werkt recycling van papier en karton?



- Papier- en kartonafval gaat via afvalinzamelaar PreZero naar de papierfabriek.
- In de fabriek wordt het opgelost in water. De papiervezels weken daarbij los van elkaar. Zo ontstaat een vezelbrij, ook wel papierpulp genoemd.
- Vervuiling – zoals nietjes, paperclips en plakband – wordt uit deze pulp gezeefd. Als het nodig is voor het nieuwe product, wordt ook de drukinkt verwijderd.
- In een papier- of kartonmachine wordt de pulp met een zeef bijna helemaal ontwaterd. Het restant wordt gedroogd, geëffend en glad gemaakt.
- Het zo ontstane papier en karton zijn nu te gebruiken voor allerlei nieuwe producten, zoals kranten, tissues, koffiebekers en eierdozen.

WAT HOORT BIJ HET OUDPAPIER? EN WAT NIET?



HET 'VAARVIRUS' VAN DE FAMILIE SEINEN

Bij de familie Seinen uit Langweer wordt de liefde voor het water van vader op zoon doorgegeven. Al zeker vijf generaties lang. Het toeval wil dat de laatste drie generaties – opa Seine, zoon Paul en kleinzoon Wolter – allemaal op de grote veerpont over de Langweerdervaart varen, of hebben gevaren. Dat vraagt om een interview...

Het wiegje van Seine Seinen (86) stond in een sleepboot nabij Alkmaar. "En ook mijn grootouders voeren al", steekt Seine van wal. Een lange geschiedenis van schippers dus. Seine groeide op bij het water en werd zelf schipper van zijn eigen sleepboot. In die tijd, we hebben het over midden jaren zestig van de vorige eeuw, woonde Seine met zijn vrouw in een woonark in Uitwellingerga en werkte hij met zijn sleepboot aan verschillende Zuiderzeewerken in de Flevopolder. Daar in het IJsselmeer vervoerde hij onder meer zand voor de aanleg van de dijken en verrichtte hij andere maritieme werkzaamheden, zoals baggeren en zandzuigen.

Aanleg eilanden Hegemer Mar

In Friesland was Seine onder meer betrokken bij de verbreding van het Prinses Margrietkanaal en de inmiddels beruchte A7-tunnel bij Sneek. "Ik heb ook gewerkt aan de aanleg van de eilanden in het Hegemer Mar." Onder watersporters zijn deze eilanden een zeer geliefde overnachtings- en vakantieplek. Je ligt er midden in de natuur en het is helemaal gratis. "Die eilanden zijn aangelegd toen het gemaal bij Stavoren werd gemaakt. Dat zoog enorm veel zand aan. Het zand is toen gebruikt om eilanden van te maken", haakt Seine's zoon Paul (58) in. Een mooi vroeg voorbeeld van duurzaam hergebruik.

Van sleepboot naar veerpont

Een tijdje later, tijdens de late jaren zestig en het begin van de jaren zeventig, werd het voor zelfstandige schippers steeds moeilijker. "Je moest grote investeringen doen om bij te blijven, en er kwamen steeds grotere rederijen die de mooie klussen wegkaapten. Daarom ben ik uiteindelijk



Van links naar rechts Seine, Wolter en Paul Seinen

eind jaren zeventig met mijn eigen bedrijf gestopt. Ik zag de advertentie voor pontschipper in de Leeuwarder Courant en ben hier op de veerpont terechtgekomen", aldus Seine.

Van vader op zoon

En zoals dat gaat met dit soort beroepen, leerde zoon Paul het varen spelenderwijs van zijn vader. Zo kon

het gebeuren dat je ergens in de jaren tachtig werd overgezet door een veertienjarig broekie genaamd Paul. Paul voer regelmatig met zijn vader mee op de pont, omdat hij in Sneek op school zat. Het was dan ook vele jaren vaste prik: Paul komt met zijn fiets aan boord, loopt naar de stuurhut en drinkt de kop (bijna koude) koffie die zijn vader daar voor hem had klaargezet

en stapt na de overtocht snel op zijn fiets richting Sneek.

De kriebelen

Paul maakt de middelbare technische school in Sneek af en behaalt ook zijn binnenvaartdiploma. Toch besluit hij niet direct om beroepsmatig schipper te worden. Hij heeft eerst een lange carrière bij de Gaswacht. Paul: "Ik was

de twaalfde werknemer toen ik bij de Gaswacht kwam en nu is het aantal collega's bij de Energiewacht (nieuwe bedrijfsnaam, red.) een groot veelvoud hiervan." Het varen begint toch te kriebelen en daarom springt Paul, al tijdens zijn functie bij de Energiewacht, af en toe bij als pontschipper over de Langwarder Feart. En toen er twee jaar

geleden een vacature voor een volledige baan kwam, waagde Paul de sprong en switchte hij van baan. Een goede keuze, hij heeft het prima naar zijn zin. "Het is toch dat schippersbloed weer... dat kruipt waar het niet gaan kan. Ik geniet van de vrijheid en het contact met mensen, dat vind ik het leukst." Seine is het daar roerend mee eens.

FOTO'S: GEVOAN DWAAN, DOUWE BILSMA



'Het schippersbloed kruipt waarhet niet gaan kan'

Cirkeltje rond

Ook kleinzoon Wolter (21) is besmet met het vaarvirus. Hij behaalde zijn diploma aan de Maritieme Academie in Harlingen en heeft al flink wat vaaruren op zijn naam staan als sleep- en duwbootschipper. Sinds kort werkt hij ook bij de gemeente als havenmeester junior, een veelzijdige functie waarbij hij verschillende werkzaamheden mag doen om te ontdekken wat hij leuk vindt. Je kunt Wolter treffen bij het bedienen van bruggen en sluizen en af en toe ook op de drukbezochte veerpont in Langweer. En zo is de cirkel van de familie Seinen helemaal rond...

Elfstedenroute

Het is momenteel erg druk met fietsers die de Elfstedenroute volgen. Veel landgenoten, en evenzoveel Belgen, fietsen de route en verbazen zich over de hoeveelheid pontjes in Friesland. Klaagden ze in het voorjaar nog over de kou, nu genieten ze volop en zijn ze vrolijk. Blijft het varen na zoveel overzettingen nog steeds leuk? "Ja, hoor. Je hebt altijd een leuk praatje met mensen. En op bijzondere dagen, zoals met het skûtsjesilen, als Bacchus zijn invloed heeft gehad, kan er van alles gebeuren", knipoogt Paul.

Bootvakantie

En hoe zit het dan met het varen in de eigen tijd? Is het dan nog steeds leuk om op een boot te zitten? Paul: "Jazeker, we hebben een hele mooie oude sleepboot waarmee we mooie tochten maken. Binnenkort gaan we ermee op vakantie om de route naar Coevorden te varen." Varen verveelt nooit...

Tachtig overzettingen per dienst

Op zomerse dagen doet Paul tijdens een dienst ruim tachtig overzettingen per dag – een dienst is van 7.00 tot 14.00 uur of van 14.00 tot 22.00 uur. "Je werkt één week zeven dagen lang een ochtend- of middagdienst en dan ben je een hele week vrij. Dat is heel prettig", vindt Paul.

STUDIETOESLAG

Inkomen voor studenten die door ziekte niet kunnen bijverdienen

Veel studenten hebben naast hun studie een bijbaantje. Maar studenten die een ziekte of structurele beperking hebben, kunnen vaak niet of nauwelijks bijverdienen. Voor hen is er studietoelage, een regeling van de overheid.

Anna is 20 jaar en volgt de mbo-opleiding Sociaal werk. Veel van haar studiegenoten hebben een bijbaantje. "Dat zou ik ook graag willen", vertelt Anna. "Vrienden van me werken in de horeca en dat klinkt heel leuk. Maar ik ben stressgevoelig en heb een sociale angststoornis. Een baan zoeken is voor mij best eng. Daarnaast heb ik lichamelijke klachten, waardoor ik snel moe ben. Naast school en stage is een baantje te veel voor mij."

Studietoelage in plaats van een baantje Anna's moeder wees haar op de mogelijkheid van studietoelage. Studietoelage vervangt de inkomsten uit een bijbaantje. De hoogte van de toelage verschilt per leeftijdscategorie. 15-jarigen ontvangen netto per maand € 100,30. Het bedrag loopt per jaar op. Voor 21-jarigen en ouder geldt een toelagebedrag van € 334,34. De gemeente keert de studietoelage uit.

Meedoen

"Met studietoelage hebben deze studenten zolang ze recht hebben op studiefinanciering óók inkomen", zegt Yvonne, consulent inkomen bij gemeente De Fryske Marren. "Dat is

heel belangrijk. Als je ziek bent of een structurele beperking hebt, kun je niet met alles meedoen. En als je dan ook nog geen inkomen naast je studie hebt, wordt je sociale kringetje steeds kleiner. Met de studietoelage kun je weer meedoen. Een keertje mee lunchen na school, of shoppen. Je mag zelf weten waaraan je het geld besteedt."

Geen stress meer

Voor Anna maakt de studietoelage – ze ontvangt € 262,87 per maand – veel verschil. "Ik had voorheen meestal geen geld om een terrasje te pakken met vrienden of om andere leuke dingen te doen. Mijn ouders sprongen wel bij, maar dat wil je natuurlijk liever niet. Nu ben ik zelfstandiger en kan ik wél mee doen. Ik gebruik de toelage ook voor kleding. En ik kan sparen voor

mijn vakantie. Op dit moment ben ik in therapie, zodat ik hopelijk over een tijdje wél kan werken. De studietoelage zorgt er nu voor dat ik geen geldstress meer heb. Dat geeft me veel rust."

Niet ingewikkeld

Een eigen vermogen of dat van je ouders is niet van invloed op de studietoelage. Ook een stagevergoeding mag je tot een bepaald bedrag gewoon houden. Om studietoelage te kunnen krijgen, moet je aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze staan vermeld op defryskemarren.nl/studietoelage. Hier kun je ook een aanvraagformulier aanvragen. Yvonne beoordeelt de aanvragen. "Studietoelage aanvragen is niet ingewikkeld", vertelt ze. "Een onafhankelijk bureau gaat met je in gesprek over je medische situatie om te kijken of je in aanmerking komt."

Gemeente De Fryske Marren hoopt dat de studenten die hier recht op hebben er gebruik van zullen maken. Yvonne: "In september beginnen de opleidingen weer. Schaam je vooral niet om studietoelage aan te vragen, deze toelage is er niet voor niks!" Daar sluit

Voordelig leren? Nog even profiteren van het STAP-budget

Naast studietoelage is er ook het landelijke STAP-budget. Met dit budget ondersteunt de overheid mensen die willen leren. Iedere werkende of werkzoekende kan maximaal € 1.000 aanvragen voor scholing en ontwikkeling. In 2024 stopt deze regeling, maar voor 2023 zijn er nog twee aanvraagmomenten: 4 september en 1 november.

STAP-budget aanvragen? Kijk op: stapuwv.nl.

- ANNA-
"Ik kan weer
leuke dingen
doen"



Yvonne, consulent inkomen bij gemeente De Fryske Marren

Kijk voor het actuele gemeentenieuws op:
www.defryskemarren.nl

VISSER.frl



BINNENKORT VERBOUWEN?

Bij Visser huurt u eenvoudig en snel een afvalcontainer!



Van afval naar grondstoffen en energie. Samen maken we de cirkel rond!

GONDELVAART BALK

DONDERDAG

31/8

60e GONDELVAART
VANAF: 20:00 UUR

Kom naar Balk en beleef de **60e gondelvaart**! Dit jaar nog langer en **grootser** dan ooit tevoren! Het mooiste **lichtjesfestijn** op het water!

BESTEL ONLINE
KAARTEN €5 p.p.

Jeugd tot en met 14 jaar heeft gratis toegang!



Of bezoek feestweekbalk.nl



Uw verhuizing in vertrouwde handen!



ERKENDE
VERHUIZERS

HOEKSTRA
hoekstrasneek.nl/verhuizingen



#FACETOFACE JUSTA BOUWMEESTER

fotografie JOHAN BROUWER

tekst LOTTE VAN DER MEIJ

JUSTA OVERWON BORSTKANKER, MAAR LEEFT DAGELIJKS MET DE GEVOLGEN

“TOEN GING HET ‘PIEP-TUUUUUUT’ IN MIJN HOOFD, HET LICHT GING UIT, DIT IS EEN NACHTMERRIE”

Net op het moment dat Justa denkt ‘beide kinderen gaan naar school ik ga weer werken’, komt er een onheilstijding. Een soort branderig gevoel met steken in haar borst blijkt borstkanker. Ze doorloopt kranig vol overlevingsdrang de behandelingen. Als ze na een jaar daarmee klaar is, begint ze pas echt de gevolgen van de kanker te merken. Het hakt er niet alleen lichamelijk in, maar ook zeker mentaal. Ze vertelt erover aan haar keukentafel in Lemmer, terwijl het buiten 30 graden is zitten we aangenaam, airco gekoeld, binnen, in het vrolijk gekleurde huis met groen oranje muren.

Een kleine intro vooraf. Justa en ik kennen elkaar al ruim dertig jaar. In havo vier in Leeuwarden, werden we vriendinnen, gingen op vakantie naar Terschelling, vierden feest tijdens de introductieweken van het HBO, maar bovenal konden we onszelf zijn bij elkaar. Daarna gingen we ieder ons eigen weg, verloren elkaar uit het oog, tot we elkaar bij zwemles van onze kinderen in Joure weer tegen het lijf liepen. We pakten onze vriendschap weer op. De jaren die volgden waren voor beiden niet de gemakkelijkste, maar we konden onze verhalen bij elkaar kwijt en elkaar een luisterend oor bieden.

Justa Bouwmeester (1976) woont in Lemmer, is getrouwd met Erik en heeft twee zonen. Wanneer haar oudste het lastig vindt op het kinderdagverblijf, besluit Justa dat het beter is om op dat moment te stoppen met werken. In die tijd volgt ze de opleiding kindercoach en luisterkind en krijgen ze een tweede zoon. Wanneer beide jongens naar school zijn, start Justa, onder schooltijd, weer met werken, ze zet haar praktijk op om andere ouders te helpen met hun HSP kinderen. Maar uiteindelijk loopt alles anders.

ANGST WORDT WAARHEID

Het is juni 2017. Ze krijgt steken en een branderig gevoel in haar borst en uiteindelijk na onderzoeken komt ze met Erik voor de uitslag bij de arts: “Je hebt borstkanker, stadium 4, kwaadaardig met uitzaaiingen, het is hormoongevoelig”, somt ze op. “Toen ging het ‘piep-tuuuuut’ in mijn hoofd, het licht ging uit, dit is een nachtmerrie”, Justa zucht, “ik was helemaal in shock. Pas na een extra scan in het MCL wist ik dat de uitzaaiingen goddank alleen in mijn lymfeklieren zaten en niet door mijn hele lichaam.” Ze is bang, maar die gevoelens stopt ze zo veel mogelijk weg. Ze is strijdbaar en volgt de behandeladviezen op en start met een chemokuur. Tijdens haar chemo gaat ze voor een second opinion naar het Antonie van Leeuwenhoek ziekenhuis in Amsterdam. “Dat raad ik iedereen aan.

Als je ziek bent, voel je je daar heel fijn, een top ziekenhuis” zegt Justa. Vanaf dat moment, vervolgt ze haar traject daar: een borstbesparende operatie waarbij ze drie tumoren en lymfeklieren weg halen, daarna 25 keer bestraling in Leeuwarden, gevolgd door anti-hormoon therapie, zodat je minder oestrogenen aanmaakt en de kans op terugkeer kleiner maakt. “Ik grijp alles aan om een toekomst met mijn gezin te hebben en terugkomst te verkleinen”, legt ze uit. Omdat het een hormoongevoelige kanker betreft besluit ze, omdat ze nog maar 41 is, ook om onder andere haar eierstokken te laten verwijderen.

EROP OF ERONDER

Op het moment dat Erik binnenkomt, vraag ik hem hoe hij deze periode heeft ervaren. Hij geeft aan dat het heel heftig was. Gelukkig is hij ZZP-er en besluit hij die periode om thuis te blijven en voor het gezin te zorgen. Justa was zo ontzettend ziek, dat het ook niet anders kon. Justa: “Na de eerste chemo dacht ik, nou als ik er zo doorheen ga, is het prima te doen, maar al snel werd ik kaal en zo moe dat ik geen stap buiten de deur kon zetten.” “Het is heel fijn dat ik dat heb kunnen doen”, geeft Erik aan. Ik vraag hem of hij bang is geweest. “Jazeker, toen we de tussentijdse uitslag zouden krijgen, of de chemo aan zou slaan, dacht ik, het is erop of eronder”, “Die nacht ervoor zagen we een mega spin lopen op het plafond en een gezegde wat een Molukse karatelaar mij had geleerd, was: ‘een spin in de nacht, brengt geluk terwijl je wacht’, dit moest een teken zijn”, geeft Erik lachend aan. En dat was het. De chemo sloeg aan. Terwijl hij vertelt is Justa zichtbaar geëmotioneerd. Liefdevol kijken ze elkaar aan.

KANKERVRIJ IS NIET KLACHTENRVIJ

Je bent niet alleen ziek, het hele gezin en omgeving heeft er maar mee te dealen. Ze steunen waar ze kunnen. Justa voelt zich vaak zo ziek dat ze niets kan, daarbij voelt ze zich schuldig naar haar

gezin, dat ze dit moeten meemaken, ook al kan ze er niets aan doen. Haar oudste zoon laat zich uit solidariteit ook kaalscheren. Ze laat mij een foto zien van dat moment, een bijzondere herinnering. Justa focust zich op het moment dat alle behandelingen klaar zijn, ze denkt daarbij maar aan één ding. Als de kanker weg is, pak ik mijn leven weer op ‘waar ik gebleven was’, maar dat blijkt nog niet zo simpel. Waar ze niet op voorbereid blijkt, is de klap die volgt na de tijd. Je hebt zoveel klachten, denk aan ernstige chronische vermoeidheid of oedeem in de borst, dat je overhoudt na zo’n behandelingstraject. Deze zijn niet altijd zichtbaar voor de buitenwereld wat soms zorgt voor onbegrip van anderen en daardoor weer een extra frustratie bij Justa.

FYSIEKE EN MENTALE HORMONALE ONBALANSEN

Door haar tweede operatie komt ze ook nog eens direct in de overgang terecht. “Achterafgezien had ik uitgebreide voorlichting nodig gehad, niet alleen een foldertje voor de operatie, vooral over wat hormonale onbalansen fysiek en mentaal met je kunnen doen”, legt ze uit. “Als ik direct was doorverwezen naar bijvoorbeeld een overgangscounselant (www.overgangscounselante.com) had ik niet zo diep hoeven gaan”, geeft ze spijtig aan. Ze heeft bijvoorbeeld opvliegers, depressieve gevoelens, haaruitval, paniekaanvallen en vergeetachtigheid tot slapeloosheid. Omdat deze klachten samenvallen met het herstel van de kanker weet ze niet wat waarbij hoort. Om zo snel mogelijk weer fit te worden start ze met een oncologische revalidatie, een onderdeel daarvan is sport. Hierin gaat ze te ver, ze sport tot ze opgebrand is. Haar gedachte: ‘als ik maar beter dan mijn best doe, heb ik er alles aan gedaan om zo snel mogelijk weer op de been te zijn’. Het tegendeel is waar. Haar lichaam is op door de behandelingen. Ze helpt zichzelf juist niet. Ze kan zich

niet meer ontspannen en uiteindelijk is rustiger aan doen wat ze nodig heeft. Ze heeft zoveel te verduren gehad dat haar lichaam de tijd nodig heeft om écht te herstellen. Na de eerste vijf jaar met controles is ze bij haar controle in februari 2023 genezen verklaard door haar arts. Zo traumatiserend ze de diagnose heeft ervaren, zo fantastisch is het om te horen dat de arts haar genezen verklaart! Ze blijft jaarlijks onder controle.

CREATIEF OMDENKEN

Ze bedenkt tijdens haar behandelingen wat ze wil doen, als ze dit overleeft. “Zeg maar waar ik spijt van zou hebben dat ik het niet heb gedaan. Voor mij was dat een andere taal leren en een andere cultuur beleven. Voor mijn studie liep ik stage in Spanje en daar voelde ik mij zo fijn, dat ik dat gevoel terug wil in mijn leven. Daarnaast heeft Erik altijd de wens gehad om in het buitenland te wonen.” Zo ontstaat uiteindelijk het idee om voor hun pensioen een woning voor zichzelf in Spanje te vinden en dat vinden ze tijdens hun eerste vakantie in Spanje al. “Het leuke is, er is zoveel meer mogelijk als je creatief puzzelt en omdenkt. We blijken gewoon nu al een huisje te kunnen kopen en ons plekje te kunnen creëren. Dat had ik nooit gedacht”, vertelt ze enthousiast. “Het is vlak bij de zee, waar ik mij zo fijn voel, had ik geen kanker gekregen, dan hadden we dit waarschijnlijk nooit op deze manier gedaan. Inmiddels zijn we er in de vakanties en voel ik me daar rustiger dan in Nederland. Stenen zoeken op het strand en leven tussen de Spanjaarden.”

Ondanks dat ze elke dag haar energie moet verdelen, ze tussentijds veel rust nodig heeft en ze hierdoor helaas nog niet aan het werk kan, lukt het Justa op dit moment steeds beter om haar situatie te aanvaarden. Ze is zachter geworden voor zichzelf en hoopt nog lang, gezond en gelukkig te leven met al haar dierbaren om zich heen.



LEZERSREIZEN

groot  deFryskeMarren

Nazomercruise Weerribben

19 september 2023

opstapplaats: Bolsward, Sneek, Heerenveen & Joure

VR

LEZERS
PRIJS
€ 95,-

Wilt u een heerlijk dagje ontspannen op het water en genieten van de mooie natuur die de Weerribben en Wieden te bieden hebben, ga dan met ons mee op nazomercruise. Terwijl u vanaf het water geniet van de prachtige natuur die aan u voorbij trekt wordt er een heerlijk warm- en koud buffet voor u klaargezet. U kunt lekker vertoeven aan boord en hoeft dus niet veel te lopen.

INIBEGREPEN

Reis per luxe touringcar
2x Koffie/thee met een specialiteit
4 uur durende rondvaart
Warm- en koud buffet

EXCLUSIEF

€3,50 Reserveringskosten per boeking

Midzomeravondcruise Alde Feanen - 20 september 2023

opstapplaats: Drachten

“De Princenhof” en “De Alde Feanen” bij Earnewâld behoren tot de mooiste ongerepte natuurgebieden van Nederland. Met zijn prachtige plassen en vaarten is het een uniek gebied om een rondvaart te maken. U maakt een schitterende vaartocht van 3,5 uur door het Nationaal Park “De Alde Feanen” en geniet aan boord van een 3-gangendiner. Nationaal Park De Alde Feanen, één van de pronkjuwelen van natuurbeschermingsorganisatie It Fryske Gea.

INBEGREPEN

Reis per luxe touringcar
Koffie/thee met gebak
Midzomeravondcruise
(3,5 uur – 17.00 tot 20.30 uur)
3-gangendiner aan boord

EXCLUSIEF

€3,50 Reserveringskosten per boeking

LEZERS
PRIJS
€ 79,-

Nationale Taptoe Rotterdam - 30 september 2023

opstapplaats: Drachten

LEZERS
PRIJS
€ 89,-

De Nationale Taptoe is al vele jaren één van de meest vooraanstaande militaire taptoe's in de wereld.

In een ruim twee uur durende show, met een diversiteit aan muziek, indrukwekkende lichtshows en spectaculaire effecten, treden naast vrijwel alle Nederlandse militaire orkesten, zang-, dansgroepen en diverse artiesten, ook speciale buitenlandse gasten op. Dit jaar zijn dat de Jordanian Armed Forces Band en The Royal Danish Life-guards Corps of Drums & Guard of Honour.

INBEGREPEN

Reis per luxe touringcar
Koffie/thee met cake op de heenreis
1e rang ticket Nationale Taptoe

EXCLUSIEF

€3,50 Reserveringskosten per boeking

Alle reizen zijn in samenwerking met Veenstra Reizen.
Kijk voor meer informatie en boeken op www.veenstrareizen.nl of bel 0511-541809



VROUWEN VAN NU GAASTERLAND STOPT NA 105 JAAR

“Ons doel is bereikt”

Er hangt een gezellige sfeer in het prachtige pand waar we ontvangen worden door het bestuur van Vrouwen van Nu in Harich, toch is de aanleiding van deze bijeenkomst iets minder leuk. 10 mei is een datum met een dubbele betekenis en een dubbel gevoel, want niet alleen gedenken het bestuur en de leden het 105-jarig bestaan van de afdeling, maar was dit ook gelijk het definitieve afscheid van de oudste afdeling van het land: Vrouwen van Nu Gaasterland.

Er liggen stapels papieren, boeken en oude krantenartikelen op tafel. De aandacht gaat gelijk naar een aantal foto's en kaarten die verspreid liggen. Onder het genot van koffie en plakken cake beginnen de vijf bestuursleden met het terugblikken op de periode dat ze deel uitmaakten van het bestuur van VvN. We merken dat het niet altijd gemakkelijk was om het programma relevante en actuele inhoud te geven. Ze vertellen hoe ze al die jaren hebben ervaren en merk ik dat het niet ontbreekt aan passie, aandacht en plezier. “Ons doel was om een platform te bieden aan vrouwen in Gaasterland. Om elkaar te kunnen ontmoeten op sociaal, maatschappelijk en cultureel gebied. Voor veel vrouwen uit de beginperiode heeft de educatieve vorming veel betekend. In die vroege periode was het voor veel vrouwen niet vanzelfsprekend om deel te nemen aan vervolgonderwijs. Van oudere leden horen we dan ook regelmatig dat ze veel geleerd hebben bij de bond”, aldus Foke van der Wal.

‘VROUWEN VIEREN FEEST, VROUWEN VOEREN ACTIE’

De vereniging is niet alleen op educatief gebied actief, maar speelt ook een grote rol in het sociale leven van de leden. Sommige vrouwen zijn al ruim vijftig jaar lid. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat er hechte vriendschappen zijn ontstaan en jubilea uitgebreid gevierd werden. “Voor ons 75-jarig jubileum kwam de Commissaris der Koningin Hans Wiegel naar Balk. Heel bijzonder”, aldus Foke. Gerda voegt toe: “We hebben ons in het jaar voorafgaand aan ons 95-jarig jubileum gefocust op een goed doel onder het mom van: ‘Vrouwen vieren feest, vrouwen voeren actie’. Zo organiseerden we een fancy fair, een fietstocht en stonden we op de kerstmarkt. Ook hield oncologe Hiltje de Graaf een lezing, wat aansloot op Pink Ribbon als doel. Een restauranthouder wilde ons doel sponsoren. Voor elke gast die kwam eten, doneerde hij tien euro aan het goede doel. Uiteindelijk kregen we € 1200 van hem waardoor we op de jubileumdag een cheque van € 4.500 konden overhandigen aan Pink Ribbon.”

EEN BIJZONDER FEEST

Ook het 100-jarig bestaan is vanzelfsprekend niet onopgemerkt gebleven. “Het was een week lang feest, het was heel bijzonder”. Nies-



Het voormalige bestuur van de VvN, met van Links naar rechts: Nelly van der Goot, Gerda Roellevink, Nieske Aukema, Hannie Riemersma en Foke van der Wal.

“Tegenwoordig zijn er andere lijnen en kanalen om sociale, maatschappelijke en culturele contacten te leggen en te onderhouden”

ke Aukema: “We begonnen met een officiële bijeenkomst waarvoor gedeputeerde Sytske Poepjes was uitgenodigd. De dag daarna gingen we met een rondvaartboot de Friese meren op. Een fietstocht door ons eigen Gaasterland volgde. En we sloten de week af met een buffet en een cabaret-optreden: ‘Twee recht, twee averecht’.

Ook talloze lezingen werden er georganiseerd. Gerda: “Zo kwam er iemand van de thuiszorg voorlichting geven en mevrouw Nicolay kwam spreken over de vrouw en de islam. Ook kwam er iemand met een voorlichting over Slachtofferhulp, een binnenhuisarchitect en werd er verteld over etiologie. Daarnaast organiseerden we ook kerstmiddagen

en nieuwjaarsbijeenkomsten. Ook organiseerden we in 2007 de provinciale tuindag. De quiltgroep van de afdeling maakte een quilt deze hebben we bij een jubileum aangeboden aan het landelijk bestuur van Vrouwen en hangt nog steeds in Den Haag.”

SOCIALE EN PERSOONLIJKE ONTWIKKELINGEN

“Als ik niet lid van VvN was geworden, was ik nooit zo ver gekomen als ik nu ben,” aldus Hannie Riemersma. “Zo durfde ik vroeger niet in het openbaar te spreken, maar daar heb ik nu geen

moeite meer mee. Alles wat ik hier geleerd heb, heeft bijgedragen aan mijn persoonlijke ontwikkeling”.

“DE TIJD HEEFT ONS INGEHAALD”

‘Vrouwen activeren om zelf maatschappelijk actief te worden’ is al jarenlang een motto van Vrouwen van Nu. “We hadden het graag willen doorgeven aan de jongere generatie, maar de vrouwen van de generatie na ons hebben andere lijnen en kanalen om hun sociale, maatschappelijke en culturele contacten te leggen en te onderhouden. De tijd heeft ons ingehaald en we hebben ons doel bereikt”, spreekt Gerda uit. “De herinneringen blijven.”

VROUWEN VAN NU

De Friesche Maatschappij van Landbouw nam het initiatief tot landbouwhuishoud cursussen voor boerendochters. Na het behalen van hun diploma wilden ze door, ze organiseerden zich en er werden plaatselijke ‘Verenigingen voor Oud-leerlingen’ opgericht. Op 10 mei 1918 startte in Gaasterland de eerste afdeling. Dit was de voorloper van de Bond van Plattelandsvrouwen in Friesland. In 2002 werd de naam veranderd in de Vrouwen van Nu en hiermee ook in de insteek van de activiteiten, waarbij excursies en gezellig samenkomen hoog in het vaandel staan.



H E E R E N V E E N
 M E E R D A N E E N
 G E N E R A T I E



**BESTEL JE SEIZOENKAART OP:
 EENMETHEERENVEEN.NL**

**SCOOOR JE SEIZOENKAART EN PROFITEER
 VAN ALLE SEIZOENKAARTVOORDELEN!**

Jong, âld, grut, lyts. Dat binne wy: Hearrenfean, mear dan ien generaasje.

groot  deFryskeMarren

NUMMER 08 • 2023
GROOTDEFRYSKEMARREN.NL

TEKST EN BEELD : GEA DE JONG-OUDE

JAN WAGENAAR (74) STOPT MET YOK YOK MODE IN JOURE

“Een stapje terugdoen maar wel bezig blijven”

Zijn leeftijd laat zich moeilijk raden. Helemaal als hij spreekt over zaken waar hij energie van krijgt. Op dat moment verschijnt er in zijn ogen een jongensachtige twinkeling. Handelen, partijen kleding kopen en weer verkopen in pop-upwinkels, gesprekken voeren met mensen, zowel zakelijk als privé, Jan Wagenaar kan er zo ontzettend van genieten. Toch heeft de inmiddels 74-jarige ondernemer besloten om eind dit jaar te stoppen met zijn winkel Yok Yok Mode in Joure.

Jan Wagenaar is geboren in Nij Beets. Daar begon hij samen met zijn vrouw Lukie een warenhuis. Toen de grote bedrijven Blokker en Marskramer in het dorp kwamen en de supermarkt ook serviesgoed ging verkopen, werd het tijd voor een nieuwe uitdaging. Die vonden Jan en zijn vrouw in de damesmode.

VEEL WINKELS
 “Mijn vrouw had een goede kijk op mode”, vertelt Jan. “Mijn kracht is de handel. We vormden samen een ideale combinatie. We startten onze eerste winkel in Akkrum, later werden dat er steeds meer. Toen we 25 jaar getrouwd waren, had mijn moeder voor ons een gedicht gemaakt. Ze deed het alfabet, waarbij de letters verwezen naar de beginletters van de plaatsen waar wij winkels hadden. Dat waren er in die tijd nogal wat. Ik had dan hier een winkeltje en dan weer daar.”

DAMESMODE
 De winkels van Jan en Lukie bevonden zich op diverse locaties, zoals Drachten, Leeuwarden en natuurlijk Joure. Maar

wat er verkocht werd was altijd hetzelfde, namelijk kleding voor dames. “Schoenmaker blijf bij je leest”, stelt Wagenaar. “Je moet doen waar je hart ligt en waar je goed in bent. Voor ons was dat de damesmode. Het enige wat we in mannenkleding hebben gedaan, is al weer lang geleden. In onze winkel Yok Yok Jeans, konden de mannen een spijkerbroek kopen.”

GEZELLIG EN ONTSPANNEN
 Jan en Lukie gingen altijd voor een ontspannen, gezellige sfeer in de winkel. Ze hadden aandacht voor de mensen. “Ik praat gemakkelijk”, vertelt Jan. “Het is heel leuk om kennis te maken met de klanten en ze even een kopje koffie aan te bieden. Ik heb ook de lekkerste koffie van Nederland, vind ik zelf. Zo zeg ik dat altijd. Vaak beamen de mensen dat later ook.”

LAAT IEDER MENS IN ZIJN WAARDE
 Jan en Lukie waren 43 jaar getrouwd. Zakelijk en privé konden ze het prima met elkaar vinden. Helaas is Lukie maar 62 jaar oud geworden. “Onze winkel

Yok Yok verhuisde na haar overlijden naar een nieuwe locatie, recht tegenover de Rooms-Katholieke kerk”, vertelt Jan. “Toen kreeg ik een idee, het kwam uit mijn hart. Lukie zou het fantastisch hebben gevonden om deze winkel te runnen. Helaas mocht het niet zo zijn. Daarom wilde ik graag een foto van haar achter de kassa, zodat ze altijd over onze schouders mee zou kunnen kijken. Ik printte drie afbeeldingen uit om te overleggen welke het zou worden. Eentje bleef halverwege hangen in de printer. Die is het geworden. Dat past precies bij haar. Ze wilde liever niet op de voorgrond. We hadden een heel gelukkig huwelijk. Mijn leus is altijd: laat ieder mens in zijn waarde, zo hij of zij zelf is. Dat geldt binnen een relatie maar ook in de handel. Dan houd je het ‘t langst vol.”

YOKYOK STOPT
 Na dertig jaar zet YokYok Mode er een punt achter. “Op een gegeven moment moet je een streep trekken”, vindt Jan. “De lockdowns in de coronatijd, de hoge energiekosten en ziekte onder het personeel

waren lastig de laatste tijd. Daarbij kreeg ik nu het gevoel: het is klaar. Het is tijd om afscheid te nemen. Dus vorig jaar is het pand verkocht. Eind dit jaar stoppen we definitief, zodat we anderhalf jaar aan het idee hebben kunnen wennen.”

TOEKOMST
 Op dit moment weet Jan Wagenaar nog niet precies wat hij gaat doen. De handel in kleding helemaal vaarwel zeggen, is wat hem betreft nog geen optie. Hij zal vast nog wel eens een partij mooie kleding op de kop tikken. Of achter de schermen ondernemers helpen bij het verwezenlijken van hun plannen, dat lijkt hem ook wel wat. “Een stapje terugdoen maar wel bezig blijven”, zo omschrijft hij zijn plannen. Daarbij geniet hij ook van andere en nieuwe zaken die op zijn levenspad zijn gekomen. “Dankzij een wederzijdse kennis heb ik een aantal jaren geleden een nieuwe partner ontmoet. We hebben het goed samen. Ja, ik geniet wel van het leven.”



“Je moet doen waar je hart ligt en waar je goed in bent”

Yok-Yok is een kinderboekenserie waaruit Jans vrouw Lukie hun kinderen vroeger voorlas.

Als volgende week de ruim zestig skûtsjes, die meedoen aan het kampioenschap van het IFKS-skûtsjesilen, deze gemeente binnenvaren om hun wedstrijden op het Slotermeer, op het Tjeukemeer bij Echterbrug/ Delfstrahuizen en op het IJsselmeer bij Lemmer te gaan varen, dan voelt de nieuwe voorzitter van de IFKS, Jaap Jelle Feenstra zich helemaal thuis. Hij woont met zijn vrouw Pette weliswaar in Den Haag, maar net zo goed in Langweer.

En als je daar in Langweer in die rij smalle historische witte huisjes aan de oude haven woont, hoor je niet in de categorie tweede woningbezitters, maar word je tot de Langweerder mienskip gerekend. En dat gevoel heeft Jaap Jelle Feenstra zijn hele 68-jarige leven als zeer belangrijk ervaren.

Machtig zoals hij vertelt over zijn jeugd in Leeuwarden. Waar het Leeuwarder skûtsje bij pake en beppe aan de Emmakade lag. Heit en mem hadden een zeilboot en waren veel op het water te vinden, ook bij het skûtsjesilen, toen nog alleen de SKS. De kleine Feenstra werd geraakt door de gezelligheid, de ambitie, het enthousiasme, de bevolgenheid en het feest waarmee schippers, bemanningen en de plaatselijke mienskip de skûtsje-feestdag in zo'n dorp beleefden.

Jaap Jelle Feenstra moest echter die beleving wat laten schieten; de familie vertrok naar Zutphen. En na zijn middelbare school ging hij studeren in Utrecht om leraar biologie en natuurkunde te worden. Maar dat werd hij niet. Hij werd automatisch een bestuurder, tijdens z'n studie was hij al bestuurslid van de Milieufederatie. Later zou hij zelfs doorstoten naar de Waddenvereniging, waar hij ook nog een tijdje voorzitter van was. Ook van de Fietsersbond werd Feenstra preses.



‘Mienshipsgevoel is it allerbelangrykste’

NIEUWE IFKS-VOORZITTER JAAP JELLE FEENSTRA

BESTUURDER

In z'n werk was hij ook bestuurder. Eerst bij het Europees Parlement en later bij het Centrum voor Energiebesparing in Delft. En Feenstra werd vervolgens twaalf jaar Tweede Kamerlid voor de PvdA. Daarna was hij twintig jaar de lobbyist voor het Havenbedrijf Rotterdam. Hij neemt altijd het hele pakket, want toen werd hij ook voorzitter van de lobbyisten-kring van de dertig grote Nederlandse bedrij-

ven. En voorzitter van de beroepsvereniging voor Public Affairs.

Hij is intussen met pensioen, maar het is ieder duidelijk dat er geen geraniums in de huizen in Den Haag of Langweer staan. Hij trekt momenteel het walstroomprogramma voor de vijf zeehavens in Nederland, waarvoor hij 180 miljoen euro subsidie heeft georganiseerd. Tegelijk is hij ambassadeur van het Friese Haven Netwerk, dat hij beter op de kaart probeert te krijgen bij het provinciebestuur. Het is gelukt om het Havennetwerk in het nieuwe College Akkoord te krijgen. “Want”, grijnst hij, “ik bin in twataltige ambassadeur....”

EMOTIE

De Friese havens en de IFKS brengen hem dus regelmatig in Fryslân, in Langweer dus. De Friese skûtsjes daar doen de oude emotie weer terugkomen; zijn hart bloeit op. Overigens heeft hij op een IFKS-skûtsje gezeld als bemanningslid. In 1991 belde zijn studievriend Kees Hermen hem op met de mededeling dat hij ‘per ongeluk’ een skûtsje gekocht had. Dat was het Leeuwarder SKS-skûtsje, waarvan bleek dat het in Groningen was gebouwd. Dat mag bij de SKS niet, dus dat schip moesten ze snel kwijt.

Feenstra heeft dertien jaar met Hermen gezeild op dezelfde manier zoals hij altijd zijn werk deed: hij keek om zich heen en adviseerde zijn schipper. In 2005 werd hij echter op een brancard van boord gehaald en moest met een teflonplaatje onder zijn oog en drie schroeven in zijn hoofd nog een paar jaar voorzitter spelen van de maatschap, waar het skûtsje in zat. Tot Sikke Heerschop het schip kocht en later overhandigde aan het skûtsje-museum bij Earnewâld. “Ik wie dêr lêsten by it 25-jierrig bestaan en ús skûtsje wer yn syn oarspronkelijke staat sjen, der waard ik suver emosjoneel fan!”

VOORZITTER

Bestuurder van beroep én voormalig bemanningslid; het was wel logisch dat de IFKS-mensen hem vroegen om de voorzittershamer over te nemen van Sicko Heldoorn. In december geschiedde dat. Wat heeft de nieuwe voorzitter Jaap Jelle Feenstra in het eerste halve jaar geleerd? “Ik ha ûndutsen dat it bestjoer der in hiel soad tiid en enerzjy yn stekt en dat yn it bestjoer en yn al ús kommissies in soad technyske en histoaryske kennis zit.” Beiden vindt hij belangrijk. In de periode-Heldoorn is de structuur van de IFKS drastisch verbeterd, “en dat is waardevol en



moat je koesterje. En je moatte mei besluten ek soarchfâldich wêze, want se gean oer de privee-eigendommen van de skippers.”

FANTASTYSK

Verder ontdekte hij dat, in alle plaatsen waar de IFKS zeilt, er bij plaatselijke commissies vrijwilligers veel tijd aan besteden om het allemaal te regelen. “Dat is fantastysk.” Feenstra heeft ook bewondering voor de drive van al die skûtsje-bemanningen, die even vrijwillig al maanden van te voren bezig zijn om het skûtsje in de beste conditie aan de wedstrijden te laten

deelnemen. Hij keek met ontzag naar de diverse voorwedstrijden en kijkt uit naar de kampioenschapswedstrijd, die nu nadert.

ENKELE LUISTEREN EN KIJKEN

Als verslaggever moet je zo'n ex-politicus toch wat vragen over de zaken die in de IFKS soms aan kritiek onderhevig zijn. Zoals de geringe publieke belangstelling, de wat onhandige route naar Echterbrug, de korte duur van de wedstrijden, de veelheid aan zeiltakken. En is er wel voldoende bemanning? Naar deze vragen luistert hij beleefd, maar geeft heel bewust en strategisch nog nergens antwoord op. Hij gaat zijn eerste IFKS-jaar enkel luisteren en kijken. Hij praat met iedereen en laat zich overal zien. Maar hij zegt niemand iets toe. Eerst maar eens alles overzien en ervaren. “En in soad dingen kin je better ek mar net feroarje fanwege de feiligens.”

Het enige waar hij echt aan moest werken is de vergunningsaanvraag, die de gemeenten van de IFKS verlangden en waarbij de ambtenaren wel heel minitieuze draaiboeken willen zien. “At we der net útkomme, gean ik nei de boargemaster.” Hij weet immers hoe het spel werkt. En lacht zachtjes. Zo'n zin heeft hij erin. Het kan beginnen.

DIT IS EEN EEN BIJDRAGE VAN PATYNA

WORD VRIJWILLIGER BIJ BOERENBLIJ

“Een vrijwilliger bij BoerenBlij is van alle markten thuis”



Frank Kloek uit Joure is gepensioneerd, maar op Zorgboerderij BoerenBlij locatie van Patyna is hij inmiddels al vijf jaar een bekend gezicht voor twee dagen in de week. “Ik reageerde op een advertentie van BoerenBlij, waarin een vrijwilliger voor de duofiets werd gezocht. Eerst kwam ik er even kijken en uiteindelijk ben ik gebleven”, glimlacht Frank.

Het team vrijwilligers is aan uitbreiding toe. “Een vrijwilliger bij BoerenBlij is sociaal, wil van nature mensen helpen, is niet afwachtend, maar juist proactief”, schetst Frank. In de zorg is het van belang om dingen vooruit te zien. Opruimen na de koffie of rollators klaar zetten voor een buitenwandeling horen daarbij”, tipt hij. Zelf is hij best technisch aangelegd en pakt klusjes op van een hek en een insectenhotel maken tot het bouwen van een complete kip-penvolière. “Ik doe dit niet alleen, maar juist met een bezoeker. We betrekken hen er altijd bij, zodat het gevoel van nuttig zijn en eigenwaarde blijft.”

HANDS ON

De oudste vrijwilliger bij BoerenBlij is 85 jaar en de jongste is een stagiair van 14 jaar op snuffelstage. Het vrijwilligerswerk geeft Frank voldoening. “Ik zit graag op de duofiets. Dan zit je één op één met een bezoeker op een fiets en

dan halen we regelmatig herinneringen van vroeger op.” Koken, dieren voeren, tuinieren. Een vrijwilliger moet overal de handen uit de mouwen kunnen steken. Evalueren aan het eind van de dag is vaste prik. “We houden een fotodagboek bij ter communicatie met het thuisfront. Daarin schrijven we wat de groep heeft gedaan of er staat in wat voor medicatie de bezoeker moet innemen.”

VOLWAARDIG TEAMLID

BoerenBlij zoekt per direct extra vrijwilligers. Voor de vakanties, maar ook voor aanvulling van de poule. Frank: “Als jij je als vrijwilliger helemaal geeft, krijg je er ook veel voor terug. De bezoekers hebben vaak een goed humeur en we doen leuke dingen op de dagbesteding, die met natuur en buitenbeleving te maken hebben. Vrijwilligers zijn hier volwaardig teamlid en Patyna biedt op zijn tijd een barbecue of scholing, zoals een BHV cursus.”

Meer tijd voor meer cliënten

Thuiszorg meer spreiden over de dag zorgt voor winst op meerdere gebieden

In de auto, op de fiets of te voet; de thuiszorgmedewerkers van Antonius zijn altijd op pad om zorg te verlenen aan eenieder die dat nodig heeft in Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren. Door de huidige ontwikkelingen en het toekomstperspectief in het zorglandschap, is er gekeken naar hoe we de thuiszorg nóg beter kunnen afstemmen op zowel cliënt als medewerker. Daarom is er begin dit jaar gestart met het project ‘Meer Tijd Voor Meer Cliënten’ (MTMC).



V.l.n.r.: Gewina Veenstra, Kimberley Jansen, Wieneke Braaksma en Greetje Hoekstra.

Wat is 'Meer Tijd Voor Meer Cliënten'?

Met het project 'Meer Tijd Voor Meer Cliënten' wil Antonius meer tijd zien te verkrijgen om zo meer cliënten te helpen. Dit om zo te kunnen voldoen aan de groeiende zorgvraag, maar ook om tegelijkertijd te werken aan het personeelstekort in de zorg. De sleutel: zorg meer spreiden over de dag. "Door de zorg die niet aan tijd gebonden is te verplaatsen naar de middag kunnen we niet alleen meer mensen helpen, maar ook meer uren bieden aan mensen die in de thuiszorg werken of dat graag willen", aldus projectleider Katja Westra.

meer wordt verspreid over de dag, is het voor thuiszorgmedewerkers die dat willen mogelijk om meer uren te maken. Dit maakt Antonius weer tot een aantrekkelijkere werkgever voor jongeren die staan te popelen om aan de slag te gaan in de thuiszorg. “De verscheidenheid aan zorg maakt dit werk zo leuk”, aldus Kimberley. “Je kunt hier in de thuiszorg echt je ei kwijt.”

Veel jongeren

De wijkverpleegkundigen in Lemmer, waaronder ook nog Wieneke Braaksma, raden werken in de thuiszorg dan ook aan. "Als je kijkt naar de zorg in Lemmer en omgeving is er veel verschil in complexiteit. Niet alleen bij oudere mensen, maar ook bij veel jongeren. We verzorgen mensen met fysieke klachten, maar ook met psychische. We hebben in Lemmer ontzettend veel kwaliteit in huis, vooral door de complexiteit in de zorg die we in ons gebied hebben. Mensen zijn bij ons aan het juiste adres. En doordat we de zorg meer gaan spreiden over de dag én meer uren kunnen bieden aan verzorgenden, blijven we dezelfde kwaliteit leveren."

“We kunnen meer mensen helpen én thuiszorgmedewerkers meer uren bieden”

de zorg meer te spreiden over de dag creëren we ook meer tijd voor onze cliënten. Want je kunt meer tijd nemen als je in de ochtend een minder drukke route hebt.”

Angst wegnemen

In het zorggebied van Lemmer horen ook omliegende dorpen als Oosterzee, Bantega en Delfstrahuzen. "Cliënten begrijpen heus wel dat de zorg wat verandert, maar in eerste instantie kwamen we ook mensen tegen die bang waren dat we helemaal niet meer langs zouden komen", vertelt wijkverpleegkundige Gewina Veenstra van Team Lemmer Buiten. "Dat is niet het geval en als we uitleggen hoe 'Meer Tijd Voor Meer Cliënten' precies werkt, nemen we die angst meteen weg."

Meer uren

Omdat Antonius de enige aanbieder is van thuiszorg in het buitengebied van Lemmer, is 'nee'

verkopten geen optie aan mensen die hulp nodig hebben. Het is daarom belangrijk dat er genoeg thuiszorgmedewerkers zijn. "Potentiële collega's haken het vaakst af door onhandige werktijden", weet Greetje. "Jongeren willen graag aan de slag en minstens dertig uur per week werken. Maar als je alleen 's ochttends een route hebt, kom je moeilijk aan die uren. Met een achturige dienst kan dat wel. Mensen die liever minder uren werken en alleen op bepaalde dagdelen inzetbaar zijn, bijvoorbeeld omdat ze kinderen hebben, kunnen dat daarnaast ook blijven doen. Zo is er voor een ieder wat wils."

Je ei kwijt in de thuiszorg

Het mes snijdt zo dus aan twee kanten. Door niet de route, maar de zorg de invulling van de dag te laten bepalen, creëert Antonius letterlijk meer tijd voor meer cliënten. Omdat de zorg hierdoor

Lemmer

Vanaf 1 oktober worden ook de drie thuiszorgteams van Lemmer en al hun cliënten hierin meegenomen. De drie Lemster teams zijn er al helemaal klaar voor. "De zorgpik vindt nu hoofdzakelijk plaats in de ochtend en in de avond", zo ervaart wijkverpleegkundige Greetje Hoekstra van Team Lemmer Noord dagelijks. "Zorg in de middag is veel minder genormaliseerd in de thuiszorg, terwijl er veel zorg van de piekuren naar de middag verplaatst kan worden. Dat is even wennen voor zowel cliënt als medewerker, maar onze zorg gaat erop vooruit."

Spreiden van zorg

De zorg die van de piektijden gehaald wordt is zorg die niet aan tijd gebonden is. "Denk aan hulp bij douchen, wondzorg of het aantrekken van steunkousen", vertelt Kimberley Jansen van Team Lerner Kern. "Dit is zorg die gerust in de middag kan plaatsvinden. Dat creëert ruimte voor zorg die wel aan de piektijden gebonden is, zoals cliënten die hulp nodig hebben om uit of in bed te komen en medicatie nodig hebben bij de start of het einde van de dag. Door

**FRIESE
BALLON
FEESTEN**

**VAN EN VOOR
IEDEREEN**

BEDANKT, HET WAS FANTASTISCH!

www.ballonfeesten.nl

VINCENT VAN GOGH DIT JAAR UITGANGSPUNT BIJ IT TOANHÛS

Een palet aan cursusopties in De Fryske Marren

Met de aanwinst van vier nieuwe docenten voor de kunst & design afdeling van It Toanhûs, zijn er weer volop mogelijkheden voor nieuwe cursisten. Bovendien is er nu ook een gevarieerd aanbod beschikbaar op locaties in Lemmer en Joure, zowel voor de junioracademie als voor volwassenen.

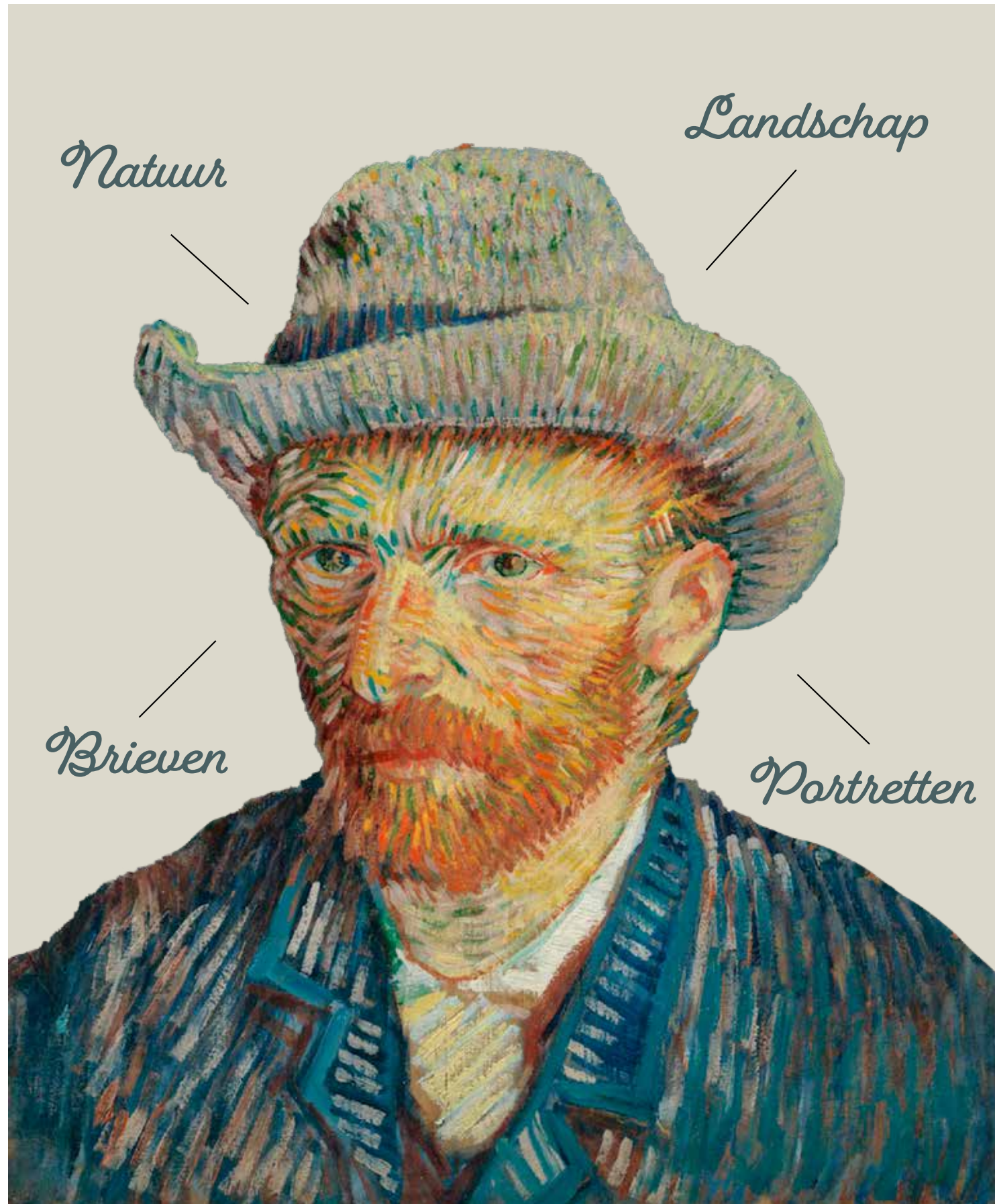
“We zijn verheugd dat we naast onze vertrouwde locatie in Joure nu ook in Balk en Lemmer meer cursussen kunnen aanbieden”, zegt directeur Johannes Terpstra. “Dit is een geweldige kans voor kinderen die via onze schoolprojecten enthousiast zijn geworden en nu op fietsafstand kunnen doorstromen naar de junioracademies van It Toanhûs. Ook volwassenen kunnen nu in hun eigen dorp teken- en schildercursussen volgen.” Daarnaast bruist het ook al van de nieuwe ideeën. Zo worden er een aantal interessante workshops in het aanbod opgenomen en ontstaan er hier en daar nieuwsgierige cross-overs.

VAN GOGH EN VERMEER

Van Gogh zal dit jaar uitgangspunt zijn voor diverse activiteiten en lessen. Het Van Gogh Museum bestaat namelijk vijftig jaar en viert dit groots met buitengewone activiteiten en exposities. De kunstenaar die om verschillende redenen zo’n breed publiek aanspreekt. Van Gogh in de spotlights dus, ook op It Toanhûs!

Deze veelzijdige kunstenaar staat bekend om zijn zelfportretten, landschappen, natuur en brieven. It Toanhûs geeft een vertaling naar het nu. Door de landschappen van gemeente De Fryske Marren als uitgangspunt te nemen in bijvoorbeeld de cursus Landschapsfotografie. En in het onderwijs komen zelfportretten door middel van selfies aan bod. Ook kun je je eigen (levens) verhaal schrijven.

Vorig seizoen was ‘het jaar van Vermeer’ de inspiratie voor een unieke expositie, waar maar liefst honderd cursisten hun versie van ‘Het meisje met de parel’ schilderden of tekenden. Ook dit jaar zal een bijzondere tentoonstelling worden georganiseerd. Van Gogh zal daarom ook centraal worden gesteld in een aantal lessen. Cursisten, jong en oud, zijn vrij om op hun eigen wijze bij te dragen. Het resultaat van hun werk zal uiteindelijk te bewonderen zijn op een unieke locatie. Met een gevarieerd cursusaanbod en veelzijdigheid binnen de lessen, biedt It



Vincent van Gogh, Zelfportret met grijze vilthoed, 1887, olieverf op katoen, 44,5 cm x 37,2 cm, Van Gogh Museum, Amsterdam (Vincent van Gogh Stichting).

Toanhûs een uitgebreid palet aan mogelijkheden voor kunst- en designliefhebbers in De Fryske Marren.

WORKSHOPS

Naast de reguliere cursussen worden er trouwens ook losse workshops aangeboden. Zo staat er dit cursusjaar een workshop Modeltekenen of -schilderen op het programma. Na het schetsen van een aantal losse poses, zal er in beperkt palet gewerkt worden naar een livemodel. In de workshop Grafiek kun je aan de slag met de etstechniek en druk je onder de pers je eigen prent.

In de workshop Kuddedieren schilderen neemt docente Aafje Terlaak-Poot je in een halve dag van A tot Z mee in het schilderproces en ga je naar huis met je eigen schilderij. Ook zijn er workshops keramiek. Het volledige aanbod is te vinden op de website en verderop op deze pagina.

NIEUWE CURSUSSEN

In de cursus Levensverhalen schrijven gaan de deelnemers aan de slag met hun eigen verhaal. Schrijfofdrachten maken in een ontspannen sfeer, zodat vanuit de herkenning in elkaars verhalen, mooie gesprekken ontstaan.

In de cursus Beeldend schrijven wordt stilgestaan bij het scheppende proces, hoe iets uit niets ontstaat. De liefde voor taal en schrijven staan centraal. Betere leren schrijven met gebruikmaking van je zintuigen, inzomen op details, stilstaan bij momenten van verwondering, gebruik van metaforen en beoordelen van klank en ritme. Susan Konst geeft je graag tips en tools voor jouw schrijfproces.

We kennen allemaal wel de zwarte houts-koolstaafjes. Docente Esther Eggink laat je in de cursus Houtskooltekenen opnieuw

Maak kennis met de vier nieuwe docenten van It Toanhûs

HESTER KORNELIS CREATIEVE KERAMIEK PASSIE

Hester Kornelis is een ervaren docente met een liefde voor keramiek. Ze heeft jarenlang in het voortgezet onderwijs gewerkt. Nu geeft ze met veel enthousiasme cursussen en workshops in de culturele sector, waar bij keramiek haar grote focus heeft. Als beeldend kunstenaar toont ze haar bijzondere creaties op diverse exposities en markten. Vanaf september zal Hester de keramieklussen bij It Toanhûs verzorgen en haar kennis met haar leerlingen delen.



SUSAN KONST SCHRIJF JE VERHALEN

Susan Konst, een docente met een diepgewortelde liefde voor taal, lezen en schrijven, is afgestudeerd als cultuurhistoricus in de literatuurgeschiedenis. Als eigenaresse van een schrijfbedrijfje (Crebis) en voormalig redacteur bij een vakblad voor verpleegkundigen, heeft ze een brede ervaring met

verhalen, gedichten en (levens)verhalen. Bij It Toanhûs zal Susan haar cursussen delen en leerlingen inspireren om hun eigen verhalen te ontdekken en te delen.

GRIETJE VAN DER WAL-ABMA ONTDEK DE KUNST VAN TEKENEN EN SCHILDEREN

Grietje van der Wal-Abma, een veelzijdige docente, heeft een achtergrond in het speciaal basisonderwijs en was zelfs boerin in Dene-marken. Als saxofoniste en lid van een saxofoonkwartet genaamd Fier, heeft ze een grote passie voor zowel muziek als kunst. Grietje schildert al lange tijd en heeft cursussen gevolgd bij gerenommeerde kunstenaars. Momenteel studeert ze aan de Klassieke Academie voor beeldende kunst. Bij It Toanhûs zal ze haar liefde voor tekenen en schilderen delen en leerlingen begeleiden in hun artistieke ontdekkingstocht.



IDWERT PETTER ONTDEK DE WERELD VAN KLEI

Idwert Petter, een keramiekdocent met een voorliefde voor porselein, is afgestudeerd aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam en de Design Academy in Eindhoven. Met haar eigen studio produceert ze porselein dat door heel Europa wordt verkocht. Bij It Toanhûs zal Idwert haar passie voor klei delen en haar leerlingen begeleiden bij het ontdekken van de veelzijdige mogelijkheden van dit materiaal.

Schrijf je snel in voor de inspirerende lessen van deze ervaren docenten en ontdek jouw creatieve talent bij It Toanhûs. Voor meer informatie kun je contact opnemen met It Toanhûs. We zien je graag in onze lessen!

kennismaken met dit materiaal en laat je ervaren dat houtskool veel meer is dan wat je op de basisschool leerde. Weet je niet zeker of schilderen wel wat voor je is dan kun je in deze cursus ook eerst kennismaken met pastels of misschien ga je liever aan de slag met pen en inkt.

In Balk start, bij voldoende inschrijvingen, de cursus tekenen en schilderen voor volwassenen, evenals de junioracademie onder leiding van een nieuwe docent, Grietje van der Wal. Er wordt kennis gemaakt met verschillende technieken en er is ruimte voor eigen invulling.

KUNST ALS VAST GEGEVEN

Ieder kind in aanraking laten komen met kunst. Zo zien ze het het liefst op It Toanhûs. Al vele jaren worden er door de vakkundige docenten van It Toanhûs kunstlessen op basisscholen gegeven. “We bouwen daarmee aan verbindingen, ook met andere culturele instellingen, waardoor kunst een vast gegeven wordt”, aldus Vera van Lierop, cultuurcoach onderwijs.

Inmiddels wordt er ook een verdiepingsprogramma aangeboden: het zogenaamde focus-traject. Steeds meer basisscholen kiezen voor

dit inclusieve programma waarin samengewerkt wordt met theaters en musea en waarin bovendien natuureducatie een plek heeft. “Het ervaren van kunst, komt naast het uitvoerende te staan. Het makende, het ambacht overbrengen krijgt zoveel meer waarde als het gekoppeld wordt aan andere informatie”, zegt van Lierop.

Cursus aanbod It Toanhûs

NIEUWE CURSUSSEN:

- Teken en/ Schilderen (Balk)
- Junior academie tekenen/schilderen (Lemmer, Balk)
- Houtskool en pastelskrijt (Joure)

ALLE LESSEN

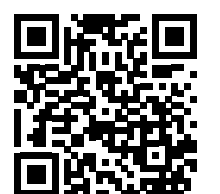
BEELDEND:

- Junior academie
- Teken en/ schilderen 6-11 jaar (Lemmer, Joure, Balk)
- Teken en/ schilderen 12+ jaar
- Keramiek 8-12 jaar (Joure)

VOLWASSENEN

- Teken en/ schilderen (Balk, Joure)
- Portret schilderen (Joure)
- Houtskool en pastelskrijt (Joure)
- Fotografie (Joure)
- Keramiek (Joure)
- Levensverhalen schrijven (Joure)
- Beeldend schrijven (Joure)

Kijk voor meer informatie op:
www.toanhuis.nl
of scan de QR-code





UIT Festival

Waterland van Friesland

Za. 9 SEPTEMBER 2023
13:00 - 17:00 UUR

Balk - Blauwhuis - Bolsward - Goënga - Hindeloopen - IJlst - Joure - Kimsward
Lemmer - Oudega SWF - Sneek - Witmarsum - Wommels - Workum - Woudsend

WWW.UITFESTIVALWVF.NL

Stichting Oud Lemmer

CKS

DE FRYSCHE MARREN

Toanhûs

Nationaal Landchap
Zuidwest Fryslân
Bezoekerscentrum
Mar en Riff

ondernemersfonds
Súdwest-Fryslân

de Bibliotheek
Bibliotheken Mar en Fean

MUSEUM
JOURE
daar muziek je het!

WATERLAND
vrij FRIESLAND

VVV Waterland van Friesland
Regio Zuidwest Fryslân

Gemeente
Súdwest-Fryslân

POPPODIUM BOLWERK

VAN NEDERHOP TOT METAL en alles daartussen in



Broken Brass (09-09)



BoneRipper (23-09)

Terwijl de stad nog nasiddert van de succesvolle Sneekweek, zijn ze bij poppodium Het Bolwerk al druk bezig met de voorbereidingen van het nieuwe seizoen in september.

Het seizoen wordt ingeluid door internationaal bekende band Broken Brass op 9 september. Met een goed gevulde agenda belooft het een seizoen te worden waarin muzikliefhebbers van alle genres aan hun trekken zullen komen. Programmeur Jeroen Toussaint deelt zijn enthousiasme over het gevarieerde aanbod: "We hebben echt voor ieder wat wils."

Jeroen kijkt vol verwachting uit naar het nieuwe programma. "We hebben zorgvuldig een gevarieerd aanbod samengesteld om ervoor te zorgen dat er voor iedere muzikliefhebber, jong of oud, iets bij zit. Van nederhop tot metal en alles daartussen in, we hebben een breed scala aan artiesten en genres die de komende maanden bij ons op het podium zullen staan."

Met een sterke focus op lokale talenten, evenals nationale en internationale artiesten van hoog niveau, creëert het Bolwerk een unieke ervaring voor haar publiek. "We zijn een relatief intiem poppodium, wat het daarom ook extra uniek maakt dat artiesten als Therapy?, Boef en de Staat dit seizoen bij ons langskomen. De sfeer van de zaal zorgt voor een directe connectie tussen artiesten en publiek, wat resulteert in unieke optredens", aldus Jeroen.

VOOR MEER INFORMATIE OVER
HET PROGRAMMA EN TICKETS:
WWW.HETBOLWERK.NL

Yenthe Zwaan verheugt zich op het nieuwe theaterseizoen als kinderdirecteur Theater Sneek

Vanaf het komende theaterseizoen '23-'24 is Yenthe Zwaan kinderdirecteur bij het theater. Zij heeft de sleutel van het theater overgenomen van Fenna Kool. Als kinderdirecteur heeft Yenthe een belangrijke rol bij het promoten van familievoorstellingen. Met haar creatieve ideeën zal ze ervoor zorgen dat jonge bezoekers een prachtige theaterervaring beleven.

NIEUWE CURSUSSEN

Afgelopen maand is Yenthe geregeld in het theater geweest om kennis te maken met haar nieuwe collega's. Ze nam ook een kijkje achter de schermen. "Ik heb bij de techniek mee mogen kijken, lampen gesteld, ben helemaal boven in de toneeltoren geweest (hoogtevrees overwonnen), het gordijn dicht gedaan en met de technici gesproken via de headsets", aldus een enthousiaste Yenthe. Ze vond het super om te zien hoe het allemaal werkt in een theater en ze verheugt zich enorm op komend seizoen. Op de vraag naar welke voorstelling Yenthe het meeste uitkijkt, zegt ze direct Checkpoint op 11 november, maar ook de Social Squad en Pietje Bell zijn favoriet.



FOTO: JAAP REEDIK

LACHEND HET NIEUWE SEIZOEN IN MET RONALD SNIJDERS

Zou het er dan toch van komen? 'Een avond met mij', het programma waarmee Ronald Snijders sinds voorjaar 2020 langs de theaters zou toeren, staat gepland op zaterdag 23 september in de Noorderkerkzaal van Theater Sneek. Daarmee ontvangt het theater deze absurdistische cabaretier met veel plezier voor de derde keer op het toneel. De voorstelling is een aaneenschakeling van swingende verhandelingen, indrukwekkende versprekingen, kortstondige liedjes, normale humor, nieuwe pincodes en natuurlijk een exclusief interview met de allereerste mens op aarde: welkom in het gekantelde universum van Ronald Snijders.

ZATERDAG 23-09-23 // 20.15 UUR // € 19,- // NOORDERKERKZAAL THEATER SNEEK



Kaarten voor het nieuwe seizoen zijn te bestellen via
theatersneek.nl / hetbolwerk.nl

Kunstencentrum Atrium lanceert nieuw les- en cursusseizoen

In de week van 4 september gaat het nieuwe les- en cursusseizoen van Kunstencentrum Atrium van start. Ook in de twee daaropvolgende weken zijn er startmomenten. Het is nog mogelijk om in te schrijven voor diverse lessen of cursussen. Dit kan via www.kunstencentrumatrium.nl.



FOTO: IJZE DIJKSTRA

NIEUWE CURSUSSEN

In september starten er ook nieuwe cursussen zoals 'schrijf je herinneringen tot leven'. Wil je graag op een speelse, creatieve en autobiografische manier kunnen schrijven? In deze cursus leer je technieken die je kunt gebruiken om al schrijvend jouw leven en verleden in kaart te brengen. Hoe je met plezier en aandacht naar je pen kunt luisteren, diverse schrijftechnieken en het creatieve gebruik van beeldmateriaal en tekstfragmenten als bronnen van inspiratie.

PROEFLES

Bij veel lessen en groepen is het mogelijk om gratis een keer mee te doen. Voor de muzieklessen – bijna alle denkbare instrumenten en zang – kan op elk moment van het jaar een proefles worden gevolgd. Ook bij dans, theater en beeldende kunst zijn proeflessen mogelijk. Een keer meedoen met een dansles kan het hele seizoen. Bij een kortdurende danscursus en de afdelingen theater en beeldende kunst vormt de eerste les vaak een kennismaking.



Andrea Reitsma

‘Het mooiste aan mijn werk vind ik de contacten met de bewoners’

Andrea Reitsma (36) is geboren en opgegroeid in Heerenveen. Na enkele omzwervingen woont ze sinds kort weer in deze plaats. Ze werkt in Heerenveen met veel plezier bij Marijkehiem als huishoudelijk medewerker. Na vijftien jaar bij Empatec te hebben gewerkt, is ze in oktober 2022 via Pastiel hier gedetacheerd. Het is een echte ‘supermatch’; Marijkehiem heeft haar namelijk in april 2023 een contract aangeboden!

Andrea wilde zich al een aantal jaren verder ontwikkelen, met een baan met meer verantwoordelijkheden en zelfstandigheid. Maar ze durfde de stap niet te zetten. Pas na haar maagverkleining ging bij haar de knop om. “Ik realiseerde me dat ik niet langer wilde vasthouden aan wat vertrouwd was, maar dat ik voor mezelf moest kiezen en mijn eigen weg moest gaan.”

Ze pakte zelf de regie en ging in gesprek met haar jobcoach om te kijken welke mogelijkheden er voor haar waren buiten Empatec. Pastiel ging op zoek naar een passende baan voor haar en kwam in contact met Alliade en van het één kwam het ander. Andrea kon aan de slag bij de locatie Marijkehiem, een woonzorglocatie voor ouderen.

Trots

Andrea is trots en blij dat ze deze stap heeft gezet: “Dat had ik veel eerder moeten doen”. Haar leidinggevende Vincent Muurling vult aan. “Andrea is sinds ze bij Marijkehiem werkt helemaal opgebloeid, ze geniet van haar werk en de contacten met de bewoners en collega’s. Ze past goed in het team en we zijn erg blij met haar.” Hij had geen eerdere ervaringen met Pastiel, maar is zeer te spreken over de samenwerking.

Toekomstdroom

Andrea is een alleenstaande moeder van een zoon van vijftien. Ze hoopt dat ze binnenkort meer uren kan gaan werken bij Marijkehiem zodat ze meer zekerheid en structuur krijgt. Ze voelt zich hier thuis en geniet enorm van haar werk en de contacten met de bewoners en haar collega’s.

Persmuskiet

Naast haar werk heeft Andrea nog een passie en dat is fotografie. Ze maakt altijd en overal foto’s. Haar familie noemt haar dan ook lachend ‘de persmuskiet’. Ze wil in de toekomst deze hobby graag verder ontwikkelen. De tips van de fotograaf die haar voor dit interview vastlegt, worden dan ook met open armen in ontvangst genomen.



MUSEUMTOUR WATERLAND VAN FRIESLAND

“Als je het divers e aanbod zelf hebt gezien, kun je gasten be ter verwijzen”

VVV Waterland van Friesland organiseerde eind juni vier bustours langs verschillende musea in Zuidwest Friesland. Deze tours zijn bedoeld voor ondernemers in de logiesector en hun receptiepersoneel. Alleen door de musea zelf te bezoeken, kan men gasten beter adviseren en enthousiasmeren, zo is de gedachte. GrootFryskeMarren stapte aan boord van de bus die musea in Lemmer, Sloten en Oudemirdum aandeed.

Het voelt als een schoolreisje, deze doorgewone dinsdag bij Unesco Werelderfgoed Woudagemaal in Lemmer. Een bus, lekker weer en allemaal mensen die vol verwachting zijn van wat er komen gaat. Maaïke Talsma en Sonja van der Goot van het Woudagemaal ontvangen ons hartelijk, waarna we in twee groepen een rondleiding krijgen door het prachtige, nog werkende stoomgemaal uit 1920. “Allereerst valt hier buiten natuurlijk de zestig meter hoge schoorsteen op”, zegt Maaïke. “Die is zeer herkenbaar en een baken voor de omgeving.” Eenmaal binnen zijn we onder de indruk van de grote machines van het monumentale gemaal, dat bij hoge waterstanden voor droge voeten zorgt in Friesland. “Bij hoog water pompt het maar liefst vier miljoen liter water per minuut vanuit de Friese boezem - het stelsel van meren en vaarten - naar het IJsselmeer”, legt Maaïke uit.

WEIDSE UITZICHT

Ons bezoek aan het Woudagemaal eindigt in het moderne bezoekerscentrum, waar een interactieve expositie jong en oud het verhaal vertelt van het Friese waterbeheer en de gevolgen van klimaatverandering. Onder het genot van een hapje en een drankje bekijken we de expositie en ge-



nieten we van het weidse uitzicht over het IJsselmeer. Ik raak in gesprek met Tineke en Claudia die bij de jachthavens van SkipsMaritiem in Stavoren en Hindeloopen werken. “Heel leuk om het Woudagemaal eens te bezoeken”, zegt Claudia. “Door het met je eigen ogen te zien, kun je gasten veel beter adviseren. Je eigen ervaringen geef je weer door op deze manier.”

DUITSE GASTEN

We stappen gauw de bus in, want er staat nog meer op het programma. Organisatoren Arent Kuipers, Sietje Hoekstra en Wiepkje Hoekstra van VVV Waterland van Friesland heten ons welkom. Omdat het gezelschap nog een beetje stiltejes is, nodigt Wiepkje ons uit om gedurende de rit vooral eens van zitplaats te rouleren, zodat we ook



met onbekende mensen in gesprek raken. Ik plof neer naast Feikje, die vrijwilliger is bij het VVV in Balk, dat gevestigd is in It Bûterhûs. “Ik ben vandaag samen met mijn collega Harmke op pad”, vertelt Feikje. “It Bûterhûs is naast het VVV ook een thesalon, een appartementenverhuur, een Wereldwinkel en het biedt dagbesteding. Balk is een mooi dorp waar we veel toeristen ontvangen, waaronder steeds meer Duitse gasten. Ik vind het heel waardevol dat we nu verschillende musea



kunnen bezoeken, zodat we toeristen goed kunnen doorsturen. Daar komt bij dat ik een aantal van de musea nog niet bezocht heb, ondanks dat ze zo dichtbij zijn. Ook vind ik het leuk om andere VVV-medewerkers eens te ontmoeten.”

SEIZOEN VERLENGING

We stappen uit in Sloten en lopen door de sfeervolle straatjes naar het Museum Sloten. Terwijl we de inwendige mens verzorgen met lekkere soep en broodjes van

restaurant de Mallemok, vertelt Ackelyn Stapensea, bestuurder van het museum, over de recente vernieuwingen van Museum Sloten. Voordat we die met eigen ogen kunnen zien, raak ik in gesprek met Martijn Bakker van groepsaccommodatie De Witakker in Rijs. “Wij richten ons op de groepenmarkt, zowel op de privé- als de zakelijke markt. De bustours langs musea die VVV Waterland van Friesland deze week organiseert vind ik een goed initiatief, net als de Open Museum Maand in november (waarbij vijftien musea door heel Waterland van Friesland dertig dagen gratis toegankelijk zijn, red.). Seizoenverlenging is namelijk winst voor de complete recreatiesector. Als ondernemer in deze sector vind ik het belangrijk om te zien wat je als regio te bieden hebt. Deze avond draagt daar zeker aan bij!”

BETOVEREND MUSEUM

Museum Sloten is met recht een betoverend museum. Binnen zien we hoe toverlantaarns op een unieke manier het verhaal van de stad vertellen. Vanuit de ramen van de oude Raadszaal halen we

herinneringen op via virtuele geschiedenislagen over het echte stadsbeeld. Terwijl we weer teruglopen naar de bus - die ons naar het laatste museum van vanavond zal brengen - vertelt Geeske Holtrop van Boerderijrecreatie in Delfstrahuizen over haar ervaringen in Sloten. “Ik verwijs onze gasten graag naar ‘het kleinste stadje van de elf steden’. En niet alleen vanwege het museum, maar er zitten hier ook goede restaurants en de stadswandeling en escapeloop geven een prima beeld van Sloten. Een heel leuk uitje voor jong en oud dus.”

“Seizoenverlenging is winst voor de complete recreatiesector”

PARELTJES

De avond wordt afgesloten bij bezoekerscentrum Mar & Klif in Oudemirdum. Onderweg er naartoe heeft directeur Iris Nutma ons al bijgepraat over de hoogtepunten van het Nationaal Landschap Zuidwest Fryslân. Zo leren we over de invloed van de Middeleeuwen in de kleistreek, sporen van de IJstijd in Gaasterland en het weidse veen- en merengebied. Medewerkster Geertje Bouma voorziet ons van koffie en thee en een fris aardbeiengebakje. Ondertussen kuieren we op ons gemak door de heemtuin ‘Klein Gaasterland’, waar ik Otto Spoelstra van Aquacamping en Jachthaven De Rakken in Woudsend tref. “Een mooi initiatief, deze tours langs de musea”, zegt hij enthousiast. “We wonen hier met ons allen in een prachtig gebied, maar kennen zelf lang niet alle pareltjes. Het aanbod is zeer divers en als je dat zelf hebt gezien en ervaren, kun je je gasten beter verwijzen. Wat me vooral ook opvalt, is dat er eigenlijk veel meer slechtweeropties zijn dan ik aanvankelijk dacht, na dit uitje heb ik weer nieuwe tips voor mijn gasten als het regent.”

De tocht zit erop. We nemen plaats in de bus waar de chauffeur de terugrit naar Lemmer aanvaardt. Het gezelschap praat en lacht en is al lang niet meer stiltejes. Dat is wat cultuur en natuur met mensen doet. Ze informeert, ontspant en ze verbindt. Al eeuwen lang.

Meer weten over de Open Museum Maand? Scan de QR-code



TEKST LUTSKE BONSMMA

AFTRAP VAN
HET CULTURELE SEIZOEN

Volop te beleven tijdens UITfestival



Muziek, zang, dans, revue en exposities, en speciaal voor de kids schilderworkshops, schminken en dansdemo's. Dit kun je horen, zien en beleven tijdens het UITfestival Waterland van Friesland op zaterdag 9 september van 13.00 tot 17.00 uur. In onder andere Lemmer, Balk en Joure wordt met kunst en cultuur op straat, op podia en in kerken de aftrap van het culturele seizoen 2023/2024 gegeven. Het festival is voor jong en oud, en is gratis te bezoeken.

Drie deelnemers vertellen over hun rol tijdens dit evenement.

LEMMER



Zingen geeft plezier en ontspanning

Susanne Vermeulen uit Bantega is lid van de werkgroep die het UITfestival in Lemmer organiseert. "Ik bedenken wie we kunnen vragen, en benader lokale culturele verenigingen, clubs en individuele mensen of ze mee willen doen. Ik houd van culturele dingen, en ik vind het leuk om een programma samen te stellen", verklaart ze haar deelname aan de werkgroep. "Dit is het tweede jaar dat we een cultureel festival organiseren en we zijn nu helemaal op elkaar ingespeeld."

AFWISSELING TROEF

De werkgroep heeft een afwisselend programma samengesteld, waarbij de optredens meer dan vorig jaar verspreid zijn over het centrum van Lemmer, zodat ze niet door elkaar klinken. Een greep uit het programma: Nij Talint Orkest brengt blaas- en slagwerk ten gehore, het Caeciliakoor zingt, Wim Houtsma speelt op de marimba, de Lemster Skourre Blazers lopen spelend door het dorp, en ook blaasorkest De Snippefangers, coverband Mix'd uit Bolsward en MUS Folkmuziek zijn van de partij. Er is koersbal op de Markt, en er zijn kramen van de bibliotheek, Vluchtelingenwerk en Gastvrij Lemmer. Kinderen kunnen zich laten schminken. Last but not least treden Sjongersnocht en Local Vocals op. Local Vocals treedt zowel in Lemmer als in Joure op. Susanne maakt deel uit van beide koren.

SAMENZANG GEEFT KIPPENVEL

"Ik zing zes jaar bij Sjongersnocht, en sinds een half jaar ook bij Local Vocals", vervolgt Susanne. "Zingen geeft mij plezier en ontspanning. En samenzang is fijner dan solo; daar krijg je kippenvel van. Ik ben een van de jongsten bij Sjongersnocht; het is een leuke groep en door het zingen heb je iets gemeenschappelijks. Local Vocals is een vrouwenkoor, we zingen meerstemmig. Voor mij is dat meer een uitdaging qua zang en ademtechniek, maar beide koren passen bij mij."



FOTO'S CONNY KITSCHMANN



UITfestival 2022 in Lemmer

BALK

Je kunt geïnspireerd raken



Wiebe Mulder uit Balk maakt deel uit van het zes koppige bestuur van Muziek aan de Luts. Deze stichting werd 25 jaar geleden opgericht door dominee Johan Heegsma. Hij wilde hiermee laten zien dat een kerk niet alleen voor kerkdiensten is, maar ook voor culturele zaken. "Wij organiseren in de hervormde kerk, It Brea'hûs, een achttal klasieke concerten per jaar met muzikanten uit binnen- en buitenland", vertelt Mulder.

KAMERMUZIEK

"Het UITfestival valt samen met de Kamermuziekdag, waarop amateurmusici bij elkaar komen en samen spelen. Fluitisten, cellisten en violisten hebben zich hiervoor aangemeld en er zijn zes à zeven ensembles gevormd. Onder begeleiding van een professioneel docent klassieke kamermuziek hebben zij stukken ingestudeerd en die voeren ze zaterdag 9 september uit in It Brea'hûs. Elk ensemble speelt tien tot vijftien minuten."

GOEDE AKOESTIEK

Tijdens het UITfestival speelt Mulder zelf piano in een ensemble met een blokfluitist, een dwarsfluitist en een cellist. It Brea'hûs heeft een goede akoestiek voor ensembles, een mooi podium en een ruimte waar je na het concert kunt samenkomen voor een praatje en een hapje en drankje. Hier kun je ook kennismaken met de musici en met docenten die ervaring hebben in het begeleiden van kamermuziekensembles.

VAN ELKAAR WAT OPSTEKEN

"Het UITfestival is een mooie gelegenheid om het idee dat mensen over klassieke muziek hebben, dat het voor een bepaalde groep is, te beïnvloeden. Door de optredens kun je geïnspireerd raken om zelf een instrument ter hand te nemen. En als muzikant is het interessant om naar de andere ensembles te luisteren, want je kunt van elkaar wat opsteken. Ook in de rest van Balk is genoeg te beleven, denk aan: workshops, muziekles, en optredens van korpsen en koren. Het belooft, net als vorig jaar, een heel gezellige middag te worden."



UITfestival 2022 in Balk

JOURE

Humor is een belangrijk ingrediënt

Folkeline Papjes, woonachtig in Oudehaske ('mar ik bin in Jouster'), is bestuurslid, speler en één van de schrijvers van Nijjiersrevu De Jouwer. "Een aantal schrijvers staat ook op de planken, waaronder ik. Ik vind het leuk om dingen te regelen, ik houd van tekst, taal en toneelspel, en ik heb ontdekt dat ik ook wel kan zingen. Al die dingen komen hierin samen."



verlenen. In januari is traditiegetrouw de Nijjiersrevu. Voor mij geldt: hoe hectischer, hoe mooier. Als ik na een sketch of lied héél snel andere kleding moet aantrekken; als het nét kan, dat vind ik het mooist. We hebben weleens een grotere groep gehad, van dik twintig man, toen moest je soms tussendoor wachten. Ik houd meer van: 'It kin krekt'. Na de voorstelling is het een paar weken rustig, en half februari komen de eerste appjes met ideeën weer binnen. Ik ben eigenlijk het hele jaar met de revue bezig; het is een way of life."

FEESTELIJK UITGEDOST

Tijdens het UITfestival zijn er in Joure vier podia met optredens en er is een cultuurmarkt. De Nijjiersrevue laat, feestelijk uitgedost, van 15.00 uur tot 15.30 uur bij de Doopsgezinde Kerk liedjes uit eerdere revues en de komende nieuwjaarrevue horen. Het thema hiervan is Op 'e Hichte. "Dat kun je letterlijk en figuurlijk opvatten", vertelt Folkeline. "Humor is in elk geval een belangrijk ingrediënt. We hebben het script voor de 36e Nijjiersrevu zo goed als klaar, maar met het oog op de actualiteit gaat het schrijven door tot in december."

WAY OF LIFE

"Wij zijn met zo'n tien spelers, zangers en zangeressen, drie muzikanten, een regisseur en een muzikaal leider. We hebben jaren met Leon Smits gewerkt; nu begeleidt Omar Bakker ons. Daarnaast zijn er kleedsters, schminkers, decorbouwers en mensen die hand- en spandiensten



FOTO'S RICHARD HOOGHEIJSTRA

UITfestival 2022 in Joure

UIT Festival

Waterland van Friesland

Za. 9 SEPTEMBER 2023

13:00 - 17:00 UUR

WWW.UITFESTIVALWVF.NL

Joure
Balk
Lemmer



ELKE DI. EN DO.
JOUSTER KUIERKE
JOURE
RONDLEIDING
Ontdek samen met een gids de historie van de Vlecke Joure.
WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/JOUSTERKUIERKE

ZA. 19 T/M ZA. 26 AUGUSTUS
IFKS SKÛTSJESILEN
FRIESLAND
SPORTEVENEMENT
Meer dan 60 skûtsjes strijden om het IFKS-kampioenschap.
WWW.IFKS.NL

ZATERDAG 19 AUGUSTUS
LANGWEER LIVE
LANGWEER
MUZIEK
De oude haven wordt omgetoverd tot festivalterrein met live band.
WWW.VISITLANGWEER.NL

BEIERSE AVOND
OUDEMIRDUM
MUZIEK
Après-ski feest met feestmuziek van Jan Joost.
WWW.OUDEMIRDUM.NL

WOENSDAG 23 AUGUSTUS
WILHELMINA-DARD
SINT NICOLAASGA
EXCURSIE
Heerlijke wandeling met gids door dit bos.
WWW.ITFRYSEGEA.NL

VRIJDAG 25 AUGUSTUS
JOURE SWINGT
JOURE
STRAATTHEATER
Optredens van muzikanten en straattheater op diverse locaties.
WWW.JOURESWINGT.NL

LOS TRÉBOLES
WORKUM
MUZIEK
Achtkoppige band met vrolijke Cumbia muziek.
WWW.WORKUM.NL

VR. 25 EN ZA. 26 AUGUSTUS
VISSERIJ DAGEN
MAKKUM
EVENEMENT
Heel veel activiteiten, zoals markt, visroken, shanty- en zeemanskoren en meer.
WWW.VISSERIJ DAGEN-MAKKUM.NL

VR. 25 T/M ZO. 27 AUG
BEACHVOLLEYBALWEEKEND
BOLSWARD
SPORTEVENEMENT
Drie dagen lang beachvolleybal op het Marktpllein.
WWW.BOLSWARD.NL

ZATERDAG 26 AUGUSTUS
KRUIS VAN HEEG
HEEG
SPORTEVENEMENT
Lange afstand zeil- en surfwedstrijd op de Hegemer Mar en De Fluezen.
WWW.WSHEEG.NL

ZOMERWANDELING
LEMMER
RONDLEIDING
Ontdek Lemmer onder leiding van een gids.
WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/ZOMERWANDELING

FUNSHOPPING
LEMMER
SHOPPEN
Kom gezellig shoppen met Dixiland Crackerjacks.
WWW.HARTVANLEMMER.NL

TREKKERTREK
OUDEMIRDUM
SPORTEVENEMENT
Tractorwedstrijden in verschillende klassen.
WWW.TREKKERTREKOUDEMIRDUM.NL

ZONDAG 27 AUGUSTUS
NATUUR CULTUUR TOCHT
JOURE
FIETSTOCHT
Met onderweg bijzondere (mini)concertjes.
WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/NATUURCULTUURFIETSTOCHT

MA. 28 AUG. T/M 3 SEP
FEESTWEEK BALK
BALK
EVENEMENT
Met o.a. puzzelrit, fietstocht, music & food festival en gondelvaart.
WWW.FEESTWEEKBALK.NL

WO. 30 AUG T/M VR. 1 SEP
TIMMERDORP
BOLSWARD
KIDS
Kom timmeren en hutten bouwen.
WWW.BOLSWARD.NL

WO. 30 AUG T/M ZA. 9 SEPT
TIP
TIJD VAN LIBJEN
STAVOREN
THEATER
Tragikomisch en poëtisch verhaal van Teatergroep SULT.
WWW.TEATERGROEPSULT.NL

DONDERDAG 31 AUGUSTUS
TIP
GONDELVAART
BALK
OPTOCHT
60^e gondelvaart door de Luts en Music & Food Festival.
WWW.FEESTWEEKBALK.NL

DO. 31 AUG EN VR. 1 SEPT
LEUGENBOLLEPOP
MAKKUM
MUZIEK
Muzikaal festival met onbekend en onvermoed muzikaal talent.
WWW.FACEBOOK.COM/LEUGENBOLLEPOP

DO. 31 AUG. T/M ZO. 3 SEPT
LANGWARDERMERKE
LANGWEER
EVENEMENT
Met o.a. (kinder)activiteiten, kermis en sportwedstrijden.
WWW.VISITLANGWEER.NL

VR. 1 T/M ZO. 3 SEPT
HEECHFEESTEN
HEEG
EVENEMENT
Weekend vol gezelligheid, activiteiten en plezier.
WWW.FACEBOOK.COM/STICHTINGHEECHYNTFINDEL

ZATERDAG 2 SEPTEMBER
FIERLJEPFESTIJN
IJLST
SPORTEVENEMENT
NK fierljeppen met veel extra activiteiten.
WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/FIERLJEPFESTIJN

ZA. 2 EN ZO. 3 SEPT
MTB FIETSELFSTEDENTOCHT
BOLSWARD
SPORTEVENEMENT
Elfstedentocht voor mountainbikes over veelal onverharde paden.
WWW.FIETSELFSTEDENTOCHT.FRL

ZONDAG 3 SEPTEMBER
FLINKE STREEKMARKT
HEMELUM
MARKT
Koop de heerlijkste streekproducten in het weiland van de Flinkefarm.
WWW.ITFLINKEBOSKJE.NL

DREKRACE
HEEG
SPORTEVENEMENT
Leg als team uitdagend hindernisparcours af door de modder.
WWW.DREKRACEHEEG.NL

DONDERDAG 7 SEPTEMBER
ALLEGORISCHE OPTOCHT
SINT NICOLAASGA
OPTOCHT
‘s Ochtends en ‘s avonds grote optocht van praalwagens.
WWW.ALLEGORISCHEOPTOCHT.NL

VRIJDAG 8 SEPTEMBER
MUZIEK AAN DE LUTS
BALK
MUZIEK
Recital door mezzosopraan Karin Strobos en pianiste Else Sterk.
WWW.MUZIEKAANDELUTS.NL

ZATERDAG 9 SEPTEMBER
UITFESTIVAL WV F
ZUIDWEST FRIESLAND
FESTIVAL
Feestelijke opening van het nieuwe culturele seizoen.
WWW.UITFESTIVALWVF.NL

SLOWTRIATLON WV F
MAKKUM
SPORTEVENEMENT
1/4 of 1/8 triatlon, maar dan slow, dus voor iedereen.
WWW.SLOWTRIATHLON.NL

MONUMENTEN, MUZIEK EN MEER
WOUDSEND
FESTIVAL
Vele activiteiten rondom Open Monumentendag, UITfestival en boerenmarkt.
WWW.WELKOMINWOUDSEND.NL

OPEN MONUMENTENDAG
ZUIDWEST FRIESLAND
OPEN DAG
Monumenten zijn opengesteld i.c.m. verschillende activiteiten.
WWW.OPENMONUMENTENDAG.NL

NIJS GJIRRICH INTERESSANT

VISSERIJ DAGEN MAKKUM

In elk oneven jaar, dit jaar op vrijdag 25 en zaterdag 26 augustus, worden de Visserijdagen in Makkum georganiseerd. Vooral op zaterdag 26 augustus staan er veel activiteiten voor jong en oud op het programma, zoals een nautische markt, wedstrijd visroken en bakken, straattheater, shanty- en zeemanskoren en nog veel meer. De verbintenis van Makkum met het water is de rode draad die door de evenementen heen loopt. Het thema van deze 10e editie is ‘De wereld op zijn kop’.

WWW.VISSERIJ DAGEN-MAKKUM.NL

DWAAN DOEN

BIOBASED DOOLHOF

In Workum vind je deze zomer het eerste biobased doolhof van Europa, gemaakt van vezelhennep. Vind je weg tussen de metershoge planten naar de uitgang van dit educatieve doolhof. Want naast een fijne speurtocht door het doolhof ontdek je ook hoe vezelhennep groeit, welke biobased bouwproducten ervan worden gemaakt en welke positieve impact deze plant heeft op bodem en biodiversiteit. Je kunt tot circa half september een bezoek brengen aan het doolhof.

WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/BIOBASEDDOOLHOF



FIERLJEPFESTIJN IN IJLST

GONDELVAART BALK

In het gezellige watersportdorp Balk houden ze wel van een feestje en dat wordt gevierd tijdens de jaarlijkse zomerfeestweek. Deze hele week worden vele activiteiten georganiseerd met de gondelvaart door de Luts als hoogtepunt. Dit jaar staat de 60^e editie op het programma. Reden genoeg om groots uit te pakken op donderdag 31 augustus met een prachtige parade. Voor (vanaf 16.30 uur) en na de gondelvaart ben je van harte welkom op het Music & Food festival op het het Treemterplein.

WWW.FEESTWEEKBALK.NL



FOTO: SIMONIA DE BOER

BIOBASED DOOLHOF WORKUM

NATUUR CULTUUR FIETSTOCHT

Stap op zondag 27 augustus en 10 september op de fiets en ervaar een mooie combinatie van natuur en cultuur tijdens deze tocht van circa 25 kilometer vanuit Joure. Onderweg word je op bijzondere locaties getrakteerd op drie mini-concertjes met easy-listening/licht klassieke muziek. Ook worden er gedichten en proza voorgedragen. Geniet tussendoor van de flora en fauna om je heen. Elke middag heeft z'n eigen route en muzikaal programma. Je bent dus van harte welkom om één of twee keer mee te fietsen.

WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/NATUURCULTUURFIETSTOCHT

FIERLJEPFESTIJN IJLST

Ervaar een sportieve middag vol sensatie op zaterdag 2 september op het Fierljepfestijn in IJlst. Op het ‘Fierljepplein’ is van alles te beleven om zelf vaardigheden te oefenen die nodig zijn bij het fierljeppen zoals kracht, inzicht en snel klimmen. Er zijn o.a. demonstraties, een krachtparcours met Sterkste Man Wout Zijlstra en een spectaculaire klimtoren voor de jeugd. Hoogtepunt is uiteraard de strijd tussen de beste Jleppers van het land op de belangrijkste wedstrijd van het jaar: het NK Fierljeppen.

WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/FIERLJEPFESTIJN

OOK JOUW EVENEMENT HIER?

Plaats jouw evenement gratis in onze Uitagenda. Je kunt je evenement aanmelden op onze website.

WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/UITAGENDA



BEKIJK DE COMPLETE UITAGENDA OP: WWW.WATERLANDVANFRIESLAND.NL/UITAGENDA



Tickets op [hiswatewater.nl](https://www.hiswatewater.nl)

HISWA^{TE} WATER

30 augustus t/m 3 september 2023

De Hiswa te Water in **Bataviahaven Lelystad** is met **ruim 424 boten** en **circa 220 exposanten** de **grootste botenshow** van Noord-Europa. Laat je inspireren door de **laatste ontwikkelingen** op het gebied van de **nautische watersport**. Kijk voor meer informatie op www.hiswatewater.nl